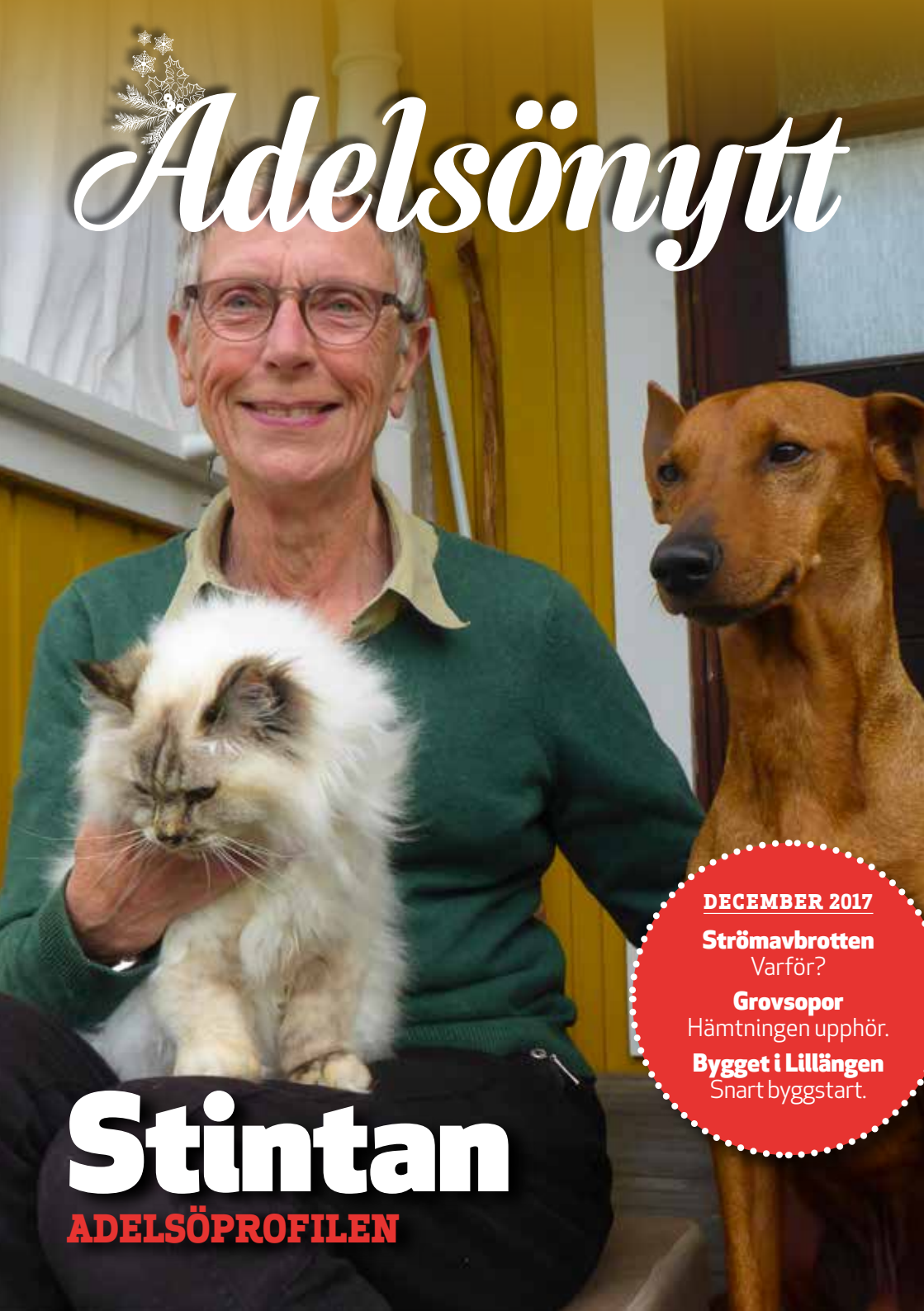

Adelsönytt

Stintan

ADELSÖPROFILEN

DECEMBER 2017

Strömavbrotten
Varför?

Grovsopor
Hämtningen upphör.

Bygget i Lillängen
Snart byggstart.

DAGS ATT BETALA MEDLEMSAVGIFTEN 2018

Du som redan är medlem: Vi hoppas att du vill fortsätta vara medlem i Värna Adelsö. Gröna Ön är en sektion inom Värna Adelsö.

Du som inte är medlem: Du är självklart välkommen. I denna tidning kan alla se vad föreningen jobbar med. För ytterligare information och tillgång till gamla nummer av Adelsönytt kan du besöka föreningens hemsida www.varnaadelso.se. Där kan du också på ett enkelt sätt skriva till föreningen med synpunkter och önskemål.

Föreningen har nu ett medlemsantal på cirka 600 medlemmar. Under 2017 blev det återigen ett nytt medlemsrekord. Se mera i tidningen. Ju fler vi är, desto tyngre väger våra argument vid diskussioner om Adelsös intressen och framtid. Medlemsavgifterna täcker inte fullt ut föreningens kostnader, vi är därför tacksamma för ett frivilligt extra bidrag utöver den låga avgiften.

Avgiften för 2018 är 50 kronor per person.
Den betalas in på föreningens plusgiro konto nr 136 05 72-0.
Kom ihåg att ange vem eller vilka avgiften avser!

Har du några frågor kontakta föreningens kassör Mats Lundgren.

Mats Lundgren, matslu@telia.com

INNEHÅLL

- 04** Thomas Iveroth slutar?
- 06** Adelsö Butik
- 08** Varför så många strömavbrott?
- 12** Potatisodlingen
- 16** Grovsopshämtningen
- 19** Lyset i Norrängen
- 28** Adelsöprofilen, Stintan
- 35** En silversmed
- 42** Adelsö förr och nu
- 48** Bygget i Lillängen

Omslagsbild: LASSE CARLSSON

ANNONSPRISER

Välkommen att annonsera i Adelsönytt!

SVARTVITT	FÄRG
Helsida 1000 kr	Helsida 1 600 kr
Halvsida 500 kr	Halvsida 900 kr
1/4-sida 250 kr	1/4-sida (Inte färg)

REDAKTIONEN

- Anita Björk, Sjövik, Lilla Stenby**
anitabjork2@gmail.com
- Klas Dykhoff, Sättra**
klas.dykhoff@gmail.com
- Irena Lundberg, Stenstorpsvägen**
irena.lundberg@comhem.se
- Anna Nagorna, Sättra**
nagorna@hotmail.com
- Lotta Persson, Hallsta**
Lotta.person60@gmail.com
- Björn Rydberg, ansvarig utgivare, Ellholmen**
bjornrydberg@comhem.se
- SPORT: Christer Nordemo, Lundkulla**
christer@nordemo.nu
- FORM: Ann Söderström, Marielundsvägen**
raketgrafiskform@gmail.com
- ANNONSER: Christer Svanberg, Mälby**
info@foodfield.se

Imponerande uppslutning

Nu har vår förening Värna Adelsö fler medlemmar än någonsin! Det är nog så imponerande!

Adelsö utgör en yttersta del av den ändå rätt stora kommunen Ekerö. Ön behöver en särskild röst. Kommunen och andra lyssnar på ett annat sätt om det är en förening med betydande uppslutning som tar kontakt.

Det saknas inte uppgifter. Att värna affären. Nu handlar det om att försöka få posten att låta butiken sköta paketutdelning. Att tvinga alla på Adelsö att åka in till Tappström kan inte vara rimligt.

Stränderna utanför tomtmark ska vara tillgängliga för alla. Där har det vid flera tillfällen krävts insatser. Det är en fördel att en förening som talar för många hjälper till. För de närmaste grannarna kan det vara nog så känsligt att gripa in. Allemansrätten är en viktig fråga för oss.

Den största frågan just nu gäller nog vildsvinens framfart. De är inte bara ett bekymmer för tomtägare utan också ett hot mot ett

levande lantbruk. Kommunen måste ta ett större ansvar när det gäller att underlätta och samordna nödvändiga jaktinsatser. När det gäller ändrad lagstiftning och annan statlig reglering kan kommunen tala med större tyngd än enskilda.

Här finns bara plats för några exempel på uppgifter. Hjälp till så vi blir fler. Då kan vi göra ännu mer.

Lennart Rydberg
ORDFÖRANDE VÄRNA ADELSÖ

Värna Adelsös syfte är att slå vakt om Adelsös natur och kultur samt främja möjligheterna att bo, arbeta och tillbringa fritiden på ön.

Husläkaren Thomas Iveroth slutar, men ändå inte...

Munsö Husläkarmottagning upphörde den 31 juli. Men Thomas Iveroth fortsätter att vara läkare på privat basis.

INTERVJU När vi som enda tidning får en intervju med honom på hans mottagning i Söderby på Munsö berättar han att det mer eller mindre var en slump att han blev läkare. Han hade tänkt att bli astrofysiker.

– Men alla mina kompisar läste medicin så jag hängde på. Jag kom in på läkarutbildningen, men med ett nödrop. Det var första gången intagningen skedde med hjälp av dator. Först fick jag besked att jag inte kommit in med mina betyg. Men sen ringde en kvinna från en av kvällstidningarna och meddelade att det var fel på datorn och att jag kommit in på läkarutbildningen i Lund, berättar Thomas Iveroth.

»De flesta patienter har varit väldigt trevliga.«

Undervisningen i Lund skulle börja dagen efter. Det var bara att kasta sig på nattåget. Läkarexamen blev klar 1975. I Lund träffade han sin fru Anne som han fått fem barn med och som sen också tjänstgjorde som sjuksköterska på läkarmottagningen. Efter arbete i USA gjorde han AT-tjänstgöring i Örebro och fick sen en tjänst som distriktsläkare i Valdemarsvik. Familjen bodde på en ö i Gryts skärgård. Och där stannade han i 13 år.

Sen var det dags att börja återvända till Mälaröarna, varifrån släkten kom (Nyckelby snabbköp drivs fortfarande av hans kusin Kalle). Efter att ha letat hus på både Adelsö och Munsö fick de tips om att åka upp och fika på Söderby gård. Och det visade sig att huvudbyggnaderna var till salu och de slog till (1986).

Det behövdes pengar för att betala lån och renovering av husen. Därför blev det en sejour i Nordnorge. Mycket jobb men bra betalt. 1993 kom Thomas Iveroth tillbaka och öppnade husläkarpraktiken i Söderby med avtal med landstinget.

Har det inte varit ett problem att arbeta som läkare på en så liten ort? Är du inte igenkänd överallt?

– Jo folk kunde hoppa på mig och fråga om prover och så vidare. Det var lugnast att handla på Brommaplan. Det har hänt att folk har knackat på både kvällar och helger. När vi hade mottagningen i bostadshuset kom en man med ett sår i fingret klivande uppför trappan och in i badrummet där min fru var.

De patienter vi har haft kontakt med på Adelsö talar om Thomas Iveroth med respekt och uppskattning. En allmän uppfattning är att han tog sig tid, inte verkade ha bråttom. Han lyssnade.

– För att ställa en diagnos är inte röntgen och prover det viktigaste. 90 procent av diagnoserna ställer man på grundval av vad patienten

Thomas Iveroth framför Söderby gård, hans hem och läkarpraktik. FOTO: LASSE CARLSSON

ten berättar. Och det är lättare om man känner människor, hur barnen mår, vem som har dött och så vidare. Mina distriktssköterskor Bettan och Lisbeth har varit till stor hjälp här. Jag tror att det också kan vara viktigt att bara få prata med läkaren. Även om det är en liten krämpa ska patienten inte behöva känna att hans eller hennes krämpa är oviktig, säger han.

Som husläkare hade Thomas Iveroth 1 500 patienter, varav 400–500 på Adelsö.

Han har nu med ålderns rätt (70 i år i december) slutat som husläkare med avtal med Landstinget. Men han kommer att fortsätta som läkare i mindre omfattning ett tag till. Han är sur på Landstinget.

– De har brutit ett löfte/avtal om att jag nu skulle kunna få fortsätta att arbeta med den så kallade läkarvårdstaxan, så att remisser till prover, röntgen o.s.v. skulle ha ingått i patientavgiften, säger han.

Det kostar nu 200 kronor att gå till Thomas Iveroth. Sen får patienterna betala själva för

alla röntgenremisser och provtagningar. Och det finns inget högkostnadsskydd. På hemsidan munsölm.se finns mer information.

– Alla är välkomna till mig. Bara de är medvetna om vad som gäller!

Du får mer fritid nu. Har du någon hobby?

– Jag läser böcker (Just nu om sjökriget 1780 under amerikanska frihetskriget). Sen blir det lite fiske i Söderbyviken.

Vad har varit mest positivt?

– Jag trivs med människor. De flesta patienter har varit väldigt trevliga.

Negativt?

– Att aldrig få vara ledig. Ingen semester. Vi har haft öppet alla svarta dagar sen 1993. Jag var ledig 14 dagar 2007 då jag var inlagd för en stor operation. ■

Björn Rydberg
Lasse Carlsson

Det går bra för butiken!

En fredag förmiddag besöker jag butiken för att göra en intervju. Jag möts av den varma atmosfären, glada affärsinnehavare och kunder som gärna stannar och pratar när vi sitter vid fikabordet i butiken.

Vi är många på ön som undrar hur det går för butiken, vi vill ju så gärna att det går bra så att Marja och Martin orkar fortsätta det positiva arbetet de har satt igång.

Som de själva säger så tycker de om mat och att laga mat så därför vill de driva en matbutik.

De har satsat och chansat mycket, bland annat med att införa catering, nytt spännande sortiment, ekologiska varor, mycket grönsaker, fredagskassen och butikslagade rätter och allt har gått bra.

Varje vecka så gör de en butikslagad soppa, oftast vegetarisk. Fredagskassen har blivit en succé och fortsätter under hösten och vintern. De fortsätter också kontakten med Simon Almqvist på Munsö angående försäljning av gris-kött och Widlund angående försäljning av fisk. Ett julbord planeras tillsammans med Adelsö Evenemang. Adelsökassen med varor från ön är en idé för försäljning till jul. Beställningar från Systembolaget har det också varit mycket av i sommar, ett bekvämt sätt att handla.

Butiken är ansluten till Handlarn och har Axfood som leverantör, som på senare tid har minskat det ekologiska sortimentet. Marja tycker att det är tråkigt eftersom det är en ökad efterfrågan av ekologiska varor i butiken. Därför har man tagit in andra leverantörer för att

Martin och Marja. De har i dagarna fått kommunens pris "Årets nyföretagare 2017". FOTO: ANITA BJÖRK

komplettera eko-utbudet. Men vissa levererar inte ut till ön, så då får Marja och Martin åka och hämta hos dem.

Marja har klagat hos Axfood flera gånger och fick till slut ett möte med en representant för företaget i början på oktober i butiken. De var mycket imponerade över grönsaksdisken och var positiva till hur affären var uppbyggd, ett föredöme som lanthandel. De lovade också att se över möjligheten att återinföra fler ekologiska varor.

– Vi vill ha ett sortiment som tillgodoser alla kunders efterfrågan. Och det finns en stor efterfrågan på eko-varor, som vi vill tillgodose, säger Marja och Martin.

Butiken har ökat omsättningen men det har också medfört ökade personalkostnader. Marja och Martin har arbetat mycket själva i butiken i sommar. Förutom allt arbete i butiken så har de haft mycket catering, i stort sett varje helg som har gått över förväntan. De vill också passa på att ge personalen som arbetat i sommar en

eloge. De har fått mycket positiva kommentarer från kunder.

Adelsö Butik är öppen 360 av årets 365 dagar. Men butiken kommer även i fortsättningen att vara stängd på Midsommarafton, Midsommardagen, Julafton, Juldagen och Nyårsdagen. Det kompenseras med lite längre öppethållande kvällen innan eller lördagen före helgerna. Marja och Martin och deras anställda

vill då som alla andra kunna umgås med familj och vänner vid dessa stora helger.

– Ju mer kunderna handlar, desto större utbud kan vi ha i butiken. Och ju mer butiken köper från leverantören desto bättre inköpspriser får vi. Lägre inköpspriser ger även lägre priser i butiken, säger Marja och Martin. ■

Anita Björk

HEMBYGDSDAGEN PÅ ADELSÖ DEN 13 AUGUSTI

Som vanligt var det Hembygdsdag i Uppgård den andra söndagen i augusti

Det var musikfest med ljuvliga dofter från bagarstugan och från Café Hovgårdens matservering, kommers från marknadsstånd med lokala produkter, intresseväckande och lustfyllda vuxen- och barnaktiviteter, lotterier och lärrika och aktuella utställningar. Dagen inledes med en trumpetstöt från Adelsö Blåsare.

Klockan 12 och 14 demonstrerade Lisabel Ahrnborg sina fantastiska färdigheter att i farten på hästryggen bemästra bågskytte mot måltavla. Lisabel är bara 12 år men tillhör redan den svenska eliten. (rankad 6:a av 70 rankade). Hennes mor, Linda Ahrnborg, är hennes coach och presenterade uppvisningen. Linda visade också att en av hennes hästar förstår sig på att sparka fotboll. Hon ordnade sedan ponnyridning för förväntansfulla barn.

Årets tema var "Hovgårdens högar" och "Kolmilor", som hade var sin utställning i Hembygdsgården. Det är 100 år sedan Hanna Rydh grävde ut Skopintull, den enda av Hovgårdens undersökta gravar. Historiska Museet presenterade den 31 oktober aktuell forskning i Hembygdsgården om de många fynd som Skopintull innehåller. En kolmila förbereds nu för att tändas senare.

Bagarstugans personal samlad. FOTO: AGNETA COLLBERG

På grund av den torra sommaren var det stor brist på grönsaker på Adelsö. Östanlid på Munsö kom till undsättning med ett eget marknadsstånd. Lundkulla annonserade att årets skörd av "Vit drottning" bara skulle säljas på Hembygdsdagen, vilket resulterade i att potatisen såldes slut på ett ögonblick. Även försäljningen i övriga stånd och i Bagarstugan gick bra.

Adelsö Blåsare skapade feststämning under den första timmen och Ö-laget fortsatte sedan med traditionell folkmusik, trots en regnskur och ett strömavbrott på slutet. Antalet besökare uppskattades till 400 personer. ■

Lars Skedinger

ORDFÖRANDE ADELSÖ HEMBYGDSLÄG

INTE STRÖMAVBROTT PÅ GRUND AV STRÖMAVBROTT

En del av Ellevios kunder hade blivit förvarnade via SMS om ett planerat strömavbrott mellan klockan 8 och 11 den 2 oktober. Men på morgonen den aktuella dagen kom ett nytt SMS som meddelade att det planerade strömavbrottet var inställt p.g. kabelfel. Strömavbrottet uteblev alltså på grund av strömavbrott...

KRAFTIG ÖKNING AV STRÖMAVBROTTEN

Antalet strömavbrott har ökat kraftigt på Adelsö. Det gäller såväl långa som korta strömavbrott. Vi på Adelsö är inte ensamma om problemen som finns på hela Mälaren.

Ellevio heter det företag som har tagit över elnätet från Fortum. Ellevio har gjort stora investeringar på Adelsö för att bland annat gräva ned elnätet. Därför är det mystiskt att elavbrotten ökar.

Läget är så allvarligt att Ellevio skickade ut "förlåtbrev" till abonnenterna. Där räknar de upp en lång rad orsaker till elavbrotten. Men Ellevio verkar inte själva ha full klarhet om

orsakerna till strömavbrotten. Thomas Kult på Ellevio säger i Mälaren Tidning, nummer 33, att man inlett en utredning för att titta vad avbrotten beror på och om någonting kan göras för att förhindra dem.

– Det är märkligt att strömavbrotten nu blivit fler trots att man säger att man satsat så mycket. Även alla korta avbrott är mycket irriterande, säger Olle Weslien i Marielund.

Olle påpekar att de korta avbrotten gör att en massa elektroniska apparater måste startas om. De kan också slå ut säkringar i till exempel frysbboxar och värmepumpar.

– Med tanke på att Ellevio har höjt nätavgiften så kraftigt borde de sköta elnätet bättre. När Ekerö Energi svarade för elnätet var det ett betydligt bättre underhåll av elnätet, menar Olle.

Vi vände oss till Ellevios presschef Jonatan Björck för att få svar på alla frågor:

"Vad beror de ökande strömavbrotten på Adelsö på?" Vi har analyserat alla avbrott och det finns ett antal olika orsaker. Det handlar bland annat om:

- Träd som fallit över ledningar
- Åska
- Kablar som skadats eller grävts av, oftast i samband med utbyggnad av fiber.
- Skador på enskilda komponenter, som isolatorer och delar i nätstationer

Vad gör ni för att förebygga strömavbrott framöver? Eftersom avbrotten inte beror på en enskild orsak behöver vi göra en rad saker.

Under vecka 40 har vi inspekterat ledningsnätet med helikopter. Och vi kommer att ta bort träd längs ledningarna. Vi går också igenom alla nätstationer och byter ut komponenter om det behövs. Det viktigaste arbetet på lite längre sikt är att vi ersätter oisolerade luftledningar med kablar som vi gräver ner i marken.

På Adelsö har vi genomfört sju projekt för sju miljoner kronor under det senaste året. Och ytterligare investeringar på 20 miljoner pågår just nu. I planen för de kommande åren ligger att förnya hela det gamla elnätet i kommunen. Vi kommer också att göra intervallerna tätare för underhållet av nätet.

Tanken är ju att strömmen till Adelsö ska matas från två håll (Från Munsö och från Ekerö-Björkö)? Är det klart nu? – Ja, det är

färdigt nu. Vi har fått en betydligt bättre driftsituation på Adelsö. Vi kan till stor del nu mata elen från två olika håll. Inträffar ett fel på den ena kabeln så kan vi lägga över matningen på den andra medan vi fixar felet.

Kommer det att bli färre strömavbrott framöver? Vi styr inte över vissa yttre om-

ständigheter, som åska och avgrävda kablar. Men satsningarna vi nu genomför gör elnätet mer stabilt och mindre känsligt för väder. Risken för strömavbrott minskar i takt med investeringarna.

Borde inte era kunder på Adelsö få någon form av avgiftsrabatt med anledning av alla strömavbrott? Nej, det är inte aktuellt. Det

finns regler i ellagen som styr hur vi ska ersätta kunder som drabbats av strömavbrott. Reglerna träder in efter tolv timmars sammanhängande avbrott. Har man däremot fått utrustning som gått sönder i samband med avbrott kan man söka skadestånd. Det finns mer information och ett formulär för det på ellevio.se

Anmärkning: Man kan nästan få intrycket att lagen skulle förhindra Ellevio att ge en rabatt. Men så är det naturligtvis inte. Precis som alla andra företag kan Ellevio göra prisnedsättningar på grund av bristfälliga leveranser. Om de vill...

Sen 2010 fram till september 2017 har Ellevios elnätspriser på Adelsö stigit med drygt 40 procent. Förbundet Villaägarna anser att regelverket som ska skydda kunderna mot oskäligen priser är för svagt.

– De stora elnätsbolagen (bland andra Ellevio) tar ut alldeles för höga priser för att maximera sina vinster. Den statliga Energimyndigheten är för mesig. Reglerna för de här bolagen måste skärpas, säger Anna Werner som är samhällspolitisk analytiker hos Villaägarna. ■

Björn Rydberg

DET VAR INTE ALLTID BÄTTRE FÖRR...

"Reparation av konstgjort ben åt Åberg, 65 kronor." Så står det i Adelsö kommuns fattigkassa för 1918.

Bakom dessa rader finns ett människoöde som rymmer en hel del tragik. August Ferdinand Åberg föddes 1866 i Veckholm på andra sidan Norra Björkfjärden. Han flyttade runt till olika gårdar som ladugårdskarl och hamnar 1904 i Tofta på Adelsö. Han och hustrun Selma bodde sedan i det nu försvunna torpet i Stakulla i Mälby. Efter skilsmässan från hustrun bodde han kvar i Stakulla och arbetade sen som hästkarl på Stenby. Dit går han till fots varje dag. 1915 flyttar han in i Fattigstugan i Hovgården som låg ungefär där Adelsö Butik nu ligger. August dog den 29 juli 1928 på grund av magsjukdom och klent hjärta.

När Fattigstugan revs på 1940-talet spades vissa saker på kyrkans vind. Många år

senare hittas Åbergs träben på vinden och står nu i Bagarstugan på Uppgården.

Vi vet inte när August förlorade sitt ben och varför. Det kan ha hänt när han gjorde sin värnplikt 1887 i Enköping. Eller senare. Men det måste ha varit ett svårt handikapp under hans liv och under hans säkert tunga arbete på bondgårdarna. ■

Ewa Dahlström

Tippmassor vid Båtsviken

I somras lät markägarna tippa flera lastbilslass med stora stenar och andra tippmassor vid Båtsviken i Hallsta.

Tanken var tydligen att senare använda massorna till någon form av stenbrygga eller pir nere i Båtsviken. Något tillstånd för den miljöstörande tippen eller bryggan fanns såvitt bekant inte vid denna tidpunkt.

För några år sedan försökte markägarna i strid med allemansrätten privatisera Båtsviken, som under generationer varit en badplats för allmänheten. En skylt med texten "privat strand" sattes upp och badande kördes iväg. Tack vare protester från bland annat Värna Adelsö kunde detta hot mot allemansrätten avstyra. Men markägaren har senare vidtagit andra åtgärder för att försvåra tillgängligheten till badstranden.

Den nya tippen och planerna på en stenpir eller brygga bör enligt Värna Adelsö ses i detta sammanhang; att försvåra tillgängligheten till

badstranden. Föreningen har därför skrivit till Byggnadsnämnden och begärt att nämnden ser till att tippmassorna bortforslas och att nämnden informerar markägarna att en stenpir kräver tillstånd. Föreningen motsätter sig en stenpir i Båtsviken. Markägarna inkom senare med en ansökan om dispens från strandskyddet för att bygga en pir/brygga.

Byggnadsnämnden beslutade den 1 november att inte medge dispens från strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken för att anlägga en "pålad brygga med två stenkistor". Åtgärden skulle enligt nämnden "försämra den allemansrättsliga tillgången till strandområdet och strider därmed mot strandskyddets syften..." i miljöbalken. ■

Björn Rydberg

BEVAKNINGSKAMEROR I GARAGET I CENTRUM!

I somras var jag och min fru Britta i Ekerö Centrum för att handla.

Vi hade parkerat bilen i garaget vid sidan av Apoteket. Allteftersom vi gjorde våra inköp lade vi varorna i bilens baksäte. När vi handlat färdigt gick vi ner till bilen och fann till vår förvåning att en av bilrutorna var krossad och tömd på både apoteksvaror och matvaror. Vi ringde polisen och anmälde inbrottet och stölderna. Polisen frågade om garaget har bevakningskameror. Svaret var nej. Polisens besked blev att en insats då inte skulle vara meningsfull.

Jag kontaktade företaget som representerar ägaren till garaget (Elisby Fastigheter) och

framförde att de bör sätta upp bevakningskameror. De bekräftar att de har haft stora besvär med obehöriga besökare i garaget. Det är dåligt upplyst och lätt för obehöriga att ta sig in. De kommer att förbättra belysningen och att förse garaget med bättre lås.

Elisby är också positiva till att installera bevakningskameror och en sådan åtgärd kan bli aktuell under 2018. Men under alla omständigheter bör man undvika att förvara värdefulla saker i garaget i Tappström. ■

Jan Gertz, Gredby

UbbeSotare

– Ny regi sedan 1 juni 2015 –

SOTNING, BESIKTNING,
VENTILATIONSRENSNING
REPARATIONER,
FÖRSÄLJNING, MONTERING

070-878 10 26 • www.ubbesotare.se

Välja
behörig sotare?
Jag hjälper dig
med ansökan

Edith Collberg och Naima Gustavsson plockar potatis i Lundkulla på 1950-talet. Potatisen är uppkörd med årder (en sorts plog). FOTO: STIG COLLBERG

Potatisodlingen på Adelsö: Uppgång och fall

Fortfarande odlas det potatis på Adelsö. Men det är bara i Lundkulla som traditionerna upprätthålls. Fast i liten skala.

Den ena odlingen svarar Agneta Collberg och Christer Nordemo för. I år skördade de 3 500 kg på ett halvt hektar. Skörden säljs i Adelsö Butik.

– Vi gör det här mest på kul och för att upprätthålla Adelsös stolta potatistraditioner. Vi tjänar just inga pengar på detta, säger Agneta och Christer.

Den andra odlaren bor också i Lundkulla och heter Chrille Ålander. Han skördade i år cirka tre ton på ungefär samma areal som Agneta och Christer. Christer säljer sin potatis till släkt och vänner, och bra år lite till Kurö. Inte heller Chrille

anser att det finns någon lönsamhet i dagens potatisodling. I år var det extra dåligt eftersom en stor del av hans skörd blev förstörd av brunröta. Ingen av dagens odlare sprutar potatisen.

För 40 år sedan var det helt annorlunda. Då var potatisodlingen den kanske viktigast näringen på Adelsö. 15–20 bönder odlade potatis på ön. Moses Björk berättar att Björks Åkeri hade tre lastbilar som i princip hade som huvudsyssla att varje vardagskväll från slutet av juli till och med september köra in till stan med den potatis som plockades på ön.

Det var stora kvantiteter. Ofta 30 ton per kväll. Vissa dagar kunde det bli mer. För hela säsongen kunde det röra sig om mellan 1000 och 2000 ton. Adelsö och Mälaröarna stod för en stor del av leveranserna till Stockholm av sommar- och höstpotatis. Potatisen förpackades i 40-kilos trälådor. Senare blev det 30- och 25-kilos lådor. Och sen papperssäckar. Potatisen kördes i regel ut till lastbryggor där Björks bilar hämtade. Lådorna lastades sen för hand.

– Det var naturligtvis ett tungt jobb, säger Moses Björk.

Senare kom stora 450-kilos lådor som lastades med truckar eller traktorer, ”Vit drottning” var den sort som odlades på Adelsö *. Den gav stor skörd och som namnet anger var potatisen vit och ganska mjölig. Stig Collberg (Agnetas far) brukade säga att potatismoset kunde se ut som gips. Det var en fin potatis, särskilt på sommaren och hösten.

Under ett antal år lyckades man genom Mälaröarnas Potatisodlarförening skickligt marknadsföra sin potatis som obesprutad och särskilt god. De tog fram en slagkraftig logotype med texten ”erkänd och välsmakande” Den hade konstnären Olle Norberg på Munsö utformat. De flesta odlarna på Adelsö var medlemmar i föreningen. Torbjörn Eriksson i Hovgårdsberg var en sv de drivande i föreningen och var en av ordförandena.

Försomrarna på Adelsö är ofta torra. Därför hade odlarna stora och sofistikerade bevattningsanläggningar. När man åkte över Adelsö i juni och juli kunde man på många

håll se stora ”fontäner” som sprutade över åkrarna. Björn Lindblad som hade grävmaskin berättar att det var mycket jobb med att gräva för sprutorna.

Potatisodlarföreningens logotype. Utformad av konstnären Olle Norberg. FOTO: CHRISTER NORDEMO

Potatisen plockades länge för hand. Man kröp i landen och kastade potatisen i korgar för vidarebefordran till lådorna. Många skolungdomar hade här ett sommarjobb. På 60-talet betalades en ackordslön på runt fem öre kilot. Potatisplockare från härbärgena i Stockholm kom också ut till

ön och deltog i plockningen. I början kördes potatisen upp med häst och årder. Men upptagningsmaskinerna blev successivt allt mer avancerade. På 70-talet kom de automatiska upptagarna som körde upp potatisen på ett bord där plockarna stod och tog hand om potatisen, tog bort stenar och defekta potatisar.

»**Det var stora kvantiteter. Ofta 30 ton per kväll.**«

Enligt den siste ordföranden i Potatisodlarföreningen Lars Andersson på Munsö hade verksamheten sin kulmen i slutet på 1970-talet. När det var som mest odlades 270 hektar med obesprutad ”Vit drottning”. Ett problem var att denna sort var känslig för sjukdomar, framför allt bladmögel. Ett annat problem var att man började kräva att potatisen skulle vara sköljd när den kom till butikerna. Och så kom en hård konkurrens med billigare potatis

* Dagens Lundkullaodlare odlar inte Vit Drottning utan det är Princess, Rocket och Taisya som gäller. Men Agneta och Christer odlade i år också en symbolisk mängd Vit Drottning.

CATERING • BUTIKSLAGAT • OMBUD

Butikens julköttbullar

Blanda ungefär 1 kg köttfärs med 1 ägg, 1 1/2 dl ströbröd, 2,5 dl grädde, 1 msk kalvfond, 2 msk dijon, 1 dl rostad lök, en skvätt soja, en skvätt anjovisspad och en nypa kryddpeppar. Gör lagom stora bullar och lägg på en plåt. Kör i 185 grader i ca 15 minuter. Dubbelkolla så de är genomstekta inuti! Ät direkt eller lägg i frysen. I så fall steker du dem varsamt i smör i en medelvarm stekpanna när det är dags att äta dem.

VÅRA ÖPPETTIDER

Mån-fre 10-19 Lör-sön 10-15

Stängt julafton, juldagen och nyårsdagen

Extraöppet 23 december 10-17

Med reservation för ändringar.

www.adelsöbutik.se | facebook.com/adelsöbutik

Följ oss!

från södra Sverige. Mälarbönderna fick inte längre ut den extra ersättning som de behövde få för att de inte sprutade potatisen. Odlingen minskade ganska snabbt och upphörde nästan helt under 1990-talet.

Alltså bortsett från odlingen i Lundkulla.

– Vi får se hur länge vi orkar säger Agneta och Christer

– Jag har svårt att tänka mig att gå in i en butik och köpa potatis. Jag fortsätter nog att odla, åtminstone ett par år till, säger Chrille Alander. ■

Björn Rydberg

Potatisplockning i Lundkulla, 2006. På upptagaren Pelle Sjögren, Mats Collberg, Agneta Collberg, Ingrid Collberg, Matilda Collberg, Lena Collberg och Malin Collberg. FOTO: CHRISTER NORDEMO

KONSTIG UTREDNING OM CAMPINGPLATSER

Kommunen presenterade i våras en utredning som bland annat visar på tänkbara lägen för en campingplats på Adelsö. De pekar ut tre lägen: Sättra, Stenby och Lindby (nedanför Källvreten). Det egendomliga är att markägarna för i varje fall två av lägena inte var vidtalade. Utredningen hade såvitt bekant heller inte gått på remiss till berörda föreningar på Adelsö.

Desirée Björk (Ö) informerade Värna Adelsö, som senare i ett remissyttrande kri-

tiserade kommunens sätt att hantera denna fråga. Värna Adelsö sa också att man i första hand bör satsa på en mindre tältplats i anslutning till Adelsövallen och badet. Därmed kan den ligga nära affären och Världsarvsområdet vid Hovgården.

– Det var konstigt att kommunen inte informerade berörda markägare och att det inte skickades ut någon remiss till alla berörda på Adelsö, säger Desiree Björk. ■

Yvannes fothälsa

MEDICINSK FOTVÅRDSTERAPEUT

PLATS: Sättra gård Adelsö

TIDSBOKNING: 070-755 16 17

MAIL: yvannesfothalsa@gmail.com

Grovsopshämtningen upphör!?

I september 2017 genomförde kommunen sannolikt den sista grovsopshämtningen på Mäläröarna.

Argumenten för detta är kostnaderna, att det är en besvärlig hantering för personalen och att det inte är bra för miljön att grovsoporna blandas. Grovsoporna ska lämnas på återvinningsstationen i Skå. Man ska också kunna beställa särskild grovsopshämtning för en minsta avgift på 600 kronor upp till två kubikmeter. Därefter kommer det att kosta 300 kronor för varje ytterligare kubikmeter. Ett vanligt hushåll betalar drygt 2000 kronor i soptaxa. Det här innebär alltså att kommunen i praktiken höjer soptaxan med drygt en fjärdedel eftersom grovsopshämtningen tidigare ingick i soptaxan. Någon sänkning av taxan har inte aviserats! Det har framkommit att Tekniska nämnden förra året har tagit ett så kallat inriktningsbeslut om den här förändringen utan att detta har uppmärksamats.

Men nu har det varit en hel del protester mot beslutet. Indragningen slår mot glesbygdsområdena som har långt till återvinningsstationen i Skå. Och det blir besvärligt för äldre utan bil. Många tycker också att det innebär en kraftig smyghöjning av soptaxan eftersom den här servicen tidigare ingick i sopavgiften. Man pekar också på att det här kan medföra att avfall kommer att hamna i skogen eller i Mälaren. Och det kan inte vara bra för miljön att massor med bilar måste åka till Skå i stället för att några få bilar samlar ihop grovsoporna, säger man.

– Den här indragningen slår särskilt mot oss på Adelsö. Vi har ju cirka fem mil till Skå återvinningsstation och här finns många som inte har egen bil och släpkärra. Inte minst äldre kan få problem. Och det har vi framfört

till kommunen säger Jan Gertz som är vice ordförande i Värna Adelsö.

– Göran Ahlquist (ordförande i Tekniska nämnden, M) skriver att det bara är ett fåtal som utnyttjar grovsopsservicen (MN 27/9). Men här på Adelsö är det väldigt många som har utnyttjat denna service. Ahlquist skriver också att hämtningen har varit en ”tidsbegränsad kam-

panj”. Det ett obegripligt påstående. Under de 40 år jag har bott på Adelsö har vi haft grovsopshämtning, tidigare dessutom två gånger om året, säger Jan Gertz. ■

Björn Rydberg

Adelsönytt har ställt frågan till fyra politiker på ön om de håller med om att grovsopshämtningen bör avskaffas?

Ove Wallin (C), Stenstorp

Grovsopshämtningen är en viktig del i miljöarbetet i Kommunen men om den skall kvarstå måste den göras om. Nuvarande system är ohållbart då allt utom el/vitvaror hamnar helt osorterat på tippen. Jag anser att vi bör se över ett nytt system utvecklas som är mer hållbart ur miljösynpunkt.

Desirée Björk (Ö), Stenby

Det är negativt om grovsopshämtningen upphör, både för miljön och för medborgarna. Vi måste därför inför ett beslut i kommunfullmäktige få ett väl genomarbetat underlag. Det måste visa att det är miljömässigt bättre att 8000 (?) hushåll åker till Skå, än nuvarande system. Även konsekvenserna för enskilda måste utvärderas.

Peter Östergren (KD), Hovgården

Hämtningen kommer att vara kvar, men bara de som nyttjar tjänsten behöver betala. Miljön väger tungt, är ju helt galet att grovsoporna inte sorteras. Det är orättvist att alla fått betala, även de som inte har utnyttjat servicen. Vi på Adelsö har längst till Skå men rättvisan vad gäller taxan och miljöaspekten är överordnad.

Stefan Wählin (L), Ellholmen

Grovsopshämtningen bör vara kvar som det är idag, främst av två skäl. Det ena är att alternativet med att var och en av oss skall åka till tippen inte är klimatsmart. Det andra är att många som inte har bil kommer att bli strandsatta om systemet idag försvinner. Dessutom har kommunen råd med att bjuda på denna service.

ADELSÖ BUSS

ÖNSKAR DIG EN TREVLIG RESA

miljöbuss.se

TEL: 08-560 512 80 MAIL: INFO@MILJOBUSS.SE

Din absolut närmaste

BYGGHANDEL

Tusentals kvadratmeter fyllda av allt du behöver till ditt bygge
Och, inte minst, med massor av kunskap och service

Bara 5 minuter från Tappström

BYGGVARUHUSET

Färingsö
TRÄ

allt för hem & villa

Lite personligare – Lite bättre

Öppettider: mån-fre 6:30-18, lör 9-14, sön 10-14 • Tel: 08-560 241 00

• info@faringsotra.se • www.faringsotra.se Färentunav 65, 179 75 Skå

Belysning vid busshållplatsen vid Norrängen?

Norrängens Vägförening har i flera år kämpat för en belysning vid busshållplatsen på Ringvägen.

Ett 10-tal barn och ungdomar går på och av här. Även skolbussen stannar vid Norrängen. Under hösten och vintern är det becmörkt när barnen kliver på och av bussen.

– Det kan kännas lite läskigt för dem eftersom busshållplatsen ligger alldeles invid storskogen, säger Victoria Hasselgren som är ordförande i Norrängens Vägförening.

Vägföreningen har varit i kontakt med såväl Kommunen som Trafikverket.

– Men de hänvisar till varandra. Kommunen hänvisar till Trafikverket, som hänvisar till Kommunen. Lite av moment 22.

När Adelsönytt kontaktar de berörda instanserna får vi samma svar. Trafikverket hänvisar till kommunen. Och kommunen hänvisar till Trafikverket och till Landstingets trafikförvaltning. Det förefaller i varje fall klart att kommunen inte har några planer på att sätta upp någon belysning vid hållplatsen under överskådlig tid.

Det har varit snårigt att klara ut vem som ansvarar för vad. Men strax innan pressläggning meddelar tf. planchef Maria Cassel på Ekerö kommun att Trafikverket och kommunen efter en mejlväxling nu är överens om att det är Trafikverket som ska ansvar för sätta upp belysningen på Ringvägen, men att det är kommunen som förvaltar, det vill säga betalar strömmen. Något lyse blir det nog ändå inte vid Norrängens busshållplats. I varje fall inte om kommunen, trafikverket eller landstinget ska sätta upp den.

Lyset som de boende ordnade med själva lyser fint i höstmörkret. De orkade inte vänta på att Kommunen eller Trafikverket skulle sätta upp en lampa.

FOTO: LASSE CARLSSON

Men nu har de boende i Norrängen tröttnat på att vänta på sitt lyse. Vägföreningen har satt upp en egen provisorisk lampa.

– Ibland känns det som Adelsö är ön som kommunen glömde. Då får man ta saken i i sina egna händer, säger Victoria Hasselgren. ■

Björn Rydberg

Stenby, säteribyggnaden troligen på 1960-talet. FOTO: HEMBYGDSLAGET

STENBY – den stora gården

Stenby var det enda säteri på Adelsö som blev bestående. Till gårdens dominerande ställning på Adelsö bidrog att Stenbys ägare vid olika tider också ägde många andra gårdar: Gredby (del av), Mälby, Bärby, Hanmora, Grindby samt jord i Lindby och Dalby. I början av 1900-talet skedde delvis en uppdelning av Stenbys stora markområden.

Delar av Stenby var frälsejord redan på medeltiden. Ungefär hälften av byn ägdes på 1500-talet av adelsmän ur "det gamla frälset" till skillnad från de många som adlades på 1600-talet. 1562 ägdes en del av Stenby av Gabriel Kristiernsson Oxenstierna.

Åren kring sekelskiftet 1700 samlades Stenby under en ägare och omfattade då också Bollnäs. Till egendomen hörde också viss skattejord i byn, nuvarande Stenstorp. 1752–53 anlades Stenby tegelbruk av dåvarande ägaren

baron Sten Carl Bielke. Tegelbruket anlades på platsen för torpet Dufvik nära nuvarande färjeläget. Tegeltillverkningen var inte igång alla år och nedlades slutligt 1921. Området kallades allmänt "Bruket" ännu på 1960-talet.

Stenby skiftade ägare tämligen ofta. Några ägare var bosatta på gården. Andra drev den genom en rättare eller inspektor. 1800-talet var delvis en för Stenby äventyrlig tid. Två gånger under en tid av drygt 20 år gjorde respektive ägare konkurs. Friherre Axel Wilhelm Löwen

som även innehade fideikommisset Härke i Västerhaninge ägde Stenby från 1826. Mantalslängden 1832 anger att Stenby sätesgård med underlydande omfattade 6 mantal. Verksamheten leddes av en föreståndare. Vid gården fanns vidare rättare, tegelslagare, fiskare, skeppare, cirka tio drängar och fyra pigor. Därtill kom torpare vid Bärby, Portugal, Smedstorp och Stenstorp. 1845 gjorde Löwen konkurs.

1868 försökte ägaren, greven och lantmätaren Henning Taube sätta både jordbruk och tegelbruk på bolag. Det misslyckades och verksamheten gick på exekutiv auktion. Efter att egendommarna 1898 övertogs av Johan Wibom började delar att säljas.

1908–1920 ägdes Stenby av Kjell Bernström som byggde de stora ekonomibyggnaderna. 1920 övertogs Stenby av Paul Bellander. Han

byggde om huvudbyggnaden till nuvarande utförande. Åren omkring 1930 såldes största delen av Stenby och kvarvarande egendomar. Det gällde Grindby som tidigare varit utarrenderat. Portugal, Stenstorp, Dalbytorp och Norrängen med flera markområden avstyckades. Huvuddelen av den jordbruksverksamhet som var kvar blev Nya Stenby som efter ett par olika ägare 1950 övertogs av Thor Qviberg. Den jorden innehas nu av Siegfried de Joussineau. Återstoden av "gamla" Stenby blev "slottet" och jorden ner mot sjön. Efter Bellanders död 1946 såldes Stenby till Stockholms stad för att användas till konvalescenthem. Nuvarande ägare är Hans Mjörnefelt. ■

Lennart Rydberg

KALLES RUNSTEN TILL DJURGÅRDEN

Vikingsamuseets invigning av Kalle Runnistares runsten. FOTO: LASSE CARLSSON

Innan en runsten står klar på plats krävs ett antal tunga moment som att hitta en sten av rätt kvalitet och storlek, gräva fram den förslå den till platsen där man avser att hugga runorna. Planeringen för bågar, cirklar, streckningar och figurer som runorna skall följa kräver matematisk precision.

I Kalle Runnistares fall hade han sökt länge innan han hittade rätt sten i Munsö grustag. Kalle hade tur, Jehanders grus som är verkssamma i grusgropen tyckte projektet var intressant och med hjälp av en jättedumper grävde man fram stenen och fraktade hem den till Kalle i Harbacken, Lindby. Detta krävde en rejäl kranbil som lyfte sex ton.

Nu är projektet klart och stenen står uppställd på en gjuten sockel utanför Vikingsamuseet på Djurgården.

Platsen för stenen är ett av de mest frekventerade promenadstråken i Stockholm. Den folksamling som uteblev vid avtäckningen på grund av en arrangörsmisshandling kommer nu tillsammans med alla andra att i spridda sällskap kunna avnjuta konstverket på Djurgården. ■

Lasse Carlsson

VÄRNA ADELSÖ UPPVAKTDE

kommunalrådet
Reuterskiöld

I mitten av september uppvaktade Lennart Rydberg och Staffan Eriksson från Värna Adelsö (VA) Ekerös kommunalråd Adam Reuterskiöld, ordförande i kommunstyrelsen. Syftet var att ta upp frågor av särskild betydelse för Adelsö. I de flesta fall möttes VA av förståelse och intresse från kommunalrådet.

VILDSVINEN

Den första och viktigaste frågan gällde vildsvinen och vad kommunen kan göra för att bidra till en mer rimlig situation. VA underströk att svinen inte bara är ett problem för tomtägare utan än allvarigare medför ett rejält avbräck för jordbruket. Som exempel erinrades om skador på de marker som Mats Collberg brukar på Adelsö. Reuterskiöld svarade att han fullt ut förstod problemet. Han hade själv som lantbrukare drabbats. Han framhöll att ansvaret för grisjakt i första hand låg på markägarna. VA hemställde om kommunens stöd när det gällde att förmå markägare till ökad jakt. Vidare ville VA att kommunen skulle ta initiativ till en konferens/sammandrag av jägare för att uppmäna till ökad jakt. Reuterskiöld menade att kretsmötet för Svenska Jägarförbundet var naturligt och rätt forum. Han lovade att i det sammanhanget stödja strävandena för ökad jakt.

VA framförde att det borde bli stopp för matning av grisar i utfodringssyfte. Reuterskiöld betonade skillnaden mellan utfodring och åtling. Åtling är viktig för jakten. Kommunen har enbart ansvar för jakt på egen mark. Troligen också i tätortsområdet. Kommunen har en kontrakterad jägare för dessa ändamål.

Adam Reuterskiöld, kommunalråd (m).

FOTO: EKERÖ KOMMUN

Jägarna på Mälaröarna har kontaktat Värna Adelsö för att få stöd när det gäller att bevara skjutbanan på Lovö. Träningsmöjligheter är viktiga för jägarna. Det framgick att jägarna i denna fråga haft kontakt med kommunledningen. Reuterskiöld menade att sådan om än något bullerstörande verksamhet är viktig och måste få finnas någonstans. VA och kommunledningen var helt överens om vikten av träningsmöjligheter för jägarna.

Fortsättning sid. 25

Sett oss på Adelsö?

Inte så konstigt, vi har vår bas på Ekerö men jobbar i hela Storstockholm. Vi fraktar, schaktar, underhåller och röjer. Och en hel del annat. Kort sagt – gäller det entreprenad och transporter är det oss du ska LEJA!

VI HJÄLPER DIG MED:

Markplanering • Dränering • Vinterväghållning • Dikning • Hyra av container • Husgrunder
Schaktning för el och fiber • Avloppsanläggningar för småhus • Leverans av jord, grus och singel

LEJA 08-564 109 50 • lejagruppen.se

LEJA

Kom och njut av Adelsös godaste

Julbord

i Pannrumet den 8/12 och 9/12

Vi välkomnar er med glöggmingel följt av magiskt julbord som tillagas av Adelsö Butik

Tider:

Fredag 8/12 kl 18:00

Lördag 9/12 kl 14:00

Pris:

480kr exklusive dryck

Barn under 12 år halva priset

Boka bord:

*Ring 070-413 41 24 eller skicka e-post till
info@adelsoevenemang.se*

*Skriv namn, vilken sittning och antal personer.
Anmäl dig senast 4/12*

*Betalning till Adelsö Evenemangs bankgironr: 5025-8300,
märk betalningen med ert namn.*

*Adelsö
Evenemang*

POSTOMBUD OCH ANDRA FRÅGOR

VA redogjorde för kontakterna med posten för att Adelsö Butik skulle få bli postombud. Det är inte rimligt att alla måste resa in till Ekerö centrum för paket och andra postärenden. Först fick vi ett positivt utlåtande från en högre chef inom posten. Därefter följde nej eller god dag yxskaft från regionalt ansvarig Teja Nilsson.

Reuterskiöld lovade att tillskriva högre chef om att Adelsö butik borde få bli ombud. Vi var helt överens om att detta var viktigt av flera skäl. Också för butiken. Reuterskiöld förstod fullt ut att om folk tvingas resa in till Ekerö centrum så handlar de där också.

SL-TAXAN

När det gäller SL-taxan framhöll Reuterskiöld att 75-minutersregeln drabbar fler än Adelsöborna och att det var rimligt att betala mer vid långa resor. VA ville inte bestrida detta men framhöll det orimliga i att Adelsöborna vid färjeläget tvingas betala dubbel avgift bara för att SL/entreprenören valt att på en och samma linje byta fordon vid färjeläget.

Reuterskiöld menade att detta rimligen inte drabbar så många. Innehavare av månadskort berörs ju inte. VA framhöll att det likväl med rätta upplevdes som orättvist av dem som reste med kontantkort. Reuterskiöld lovade att ta upp problemet under hand vid hans kontakter med SL.

GROVSOPOR

Den fråga där VA och Reuterskiöld hade klart motstridiga synpunkter gällde beslutet av att upphöra med hämtning av grovsopor. Reuterskiöld poängterade att kommunen inte slutar med sin hämtning av grovsopor men att tjänsten lyfts ut ur avfallstaxan. Kommunens medborgare kommer även fortsättningsvis kunna beställa hämtning av grovsopor vid tomtgränsen. Kostnaden kommer då att bli 600 kronor för de två första kubikmeterna, och därefter 300 kronor per kubikmeter.

Reuterskiöld menade att främsta skälet för beslutet gällde miljön. Dels arbetsmiljön och dels frånvaron av källsortering. Folk följer inte reglerna utan slänger vad som helst. Reuterskiöld menade att det var ett fåtal som utnyttjade grovsophämtning. Hela sopkollektivet borde inte betala kostnaderna.

VA framhöll att det är särskilt svårt för glesbygden långt bort från sopstationen, inte minst för äldre. På Adelsö är det väldigt många som utnyttjar grovsophämtningen. Alla har inte bil och än färre släpkärra. Extra individuella bilresor många mil till Färingsö är inte särskilt miljövänligt. Risken är att det blir som förr, att mer grovsopor hamnar i naturen. ■

Lennart Rydberg

60 000 ADELSÖBIN TILL KUNGSBERGA

Christer och Li Svanberg kan inte fortsätta med sin biodling i Mälby. Anledningen är att Li blivit allergisk mot bistic. Därför har de avyttrat sina bisamhällen till en kollega i Mälaröarnas Biodlarförening i Kungsberga på Svartsjölandet. Det handlar om 60 000 bin.

– Vi avslutar nu ett 13-årigt biodlande och rekommenderar alla våra kunder hos Adelsö Honung att vända sig till Bengt Haglunds Bigårdar i Löten på Munsö. Bengt var vår mentor när vi började vår biodlarkarriär, säger Christer Svanberg. ■

Aktiva vikingar

Vikingasommaren har varit fin på Alsnu udd.

Vi inledde som i fjol med sprakande vikingadagar och valborgsfirande och har sedan fortsatt med både mysiga föreningsaktiviteter och storslagna filminspelningar.

Vi har till exempel anordnat regelbundna kvällar med pilbågsskytte och grillning över den öppna elden på Alsnu udd. Dessa kvällar är öppna för alla som vill vara ute i naturen och göra roliga saker ihop med andra. Vi är lite dåliga på att meddela vad vi har för oss – men håll ändå utkik på vår Facebooksida eller www.alsnu.se om du vill veta vad vi hittar på.

Vi har också haft besök av omkring 70 sexåringar med lärare från Ekebyhovsskolan som fick tova (ullhantverk), skjuta pilbåge, måla runor och lyssna på vikingasagor. Som final spelade vi upp till dans och lät alla dansa kvaddans och provspela på instrumenten. Som tack fick vi en jättefin vikingasång av dem. Hör av dig om du också vill komma med en grupp till oss!

Som vanligt hade vi också lite festligheter på arkeologidagen, sista söndagen i augusti. Vi serverade mat och hade trevligt.

FÖRSKOLAN SKA INTE LÄGGAS NED

Det har gått rykten om att förskolan i Hembygdsgården ska läggas ned.

Men Ove Wallin, vice ordförande i kommunstyrelsen(C) lugnar alla oroliga föräldrar. Några nedläggningsplaner finns inte, vare sig från oss politiker eller tjänstemän.

– Det är visserligen lite för få barn där nu. Men det byggs i Sättra och det planeras 34

Scener till filmen "Freya's journey" spelades in på Alsnu udd i oktober. På bilden skådespelerskan Hanna Aréhn. FOTO: FIA HAMMARSTRÖM

Andra helgen i oktober hände det spännande saker! Då var Fia Hammarström på plats på udden för att spela in scener till filmen Freya's journey. En historia om den fornnordiska gudinnan Freja som delvis utspelar sig i modern tid, men även i historisk tid. Regissör var Adelsös egen Stina Rautelin. På udden spelades scener med våra båtar in, blodiga offerscener såväl som eldiga scener då Freja ser in i framtiden med dansande nornor runt sig. Det skall bli riktigt spännande att se slutresultatet!

Snart drar hantverkskvällarna med fika igång igen. Framöver planerar vi en höstfest och några arbetsdagar. Kanske kan vi få upp ett par lerklinade väggar till innan vinterkylan. Sedan är det dags att börja planera 2018 års vikingadagar. Vill du vara med och hjälpa till? Hör av dig till styrelsen@alsnu.se! ■

Malin Rikardsdotter Ahlin

mäklarringen

Tjäna på att vara Startklar

I STARTKLAR INGÅR

 VÄRDERING AV BOSTAD	 FOTOGRAFERING AV DIN BOSTAD	 PLANRITNING ÖVER DIN BOSTAD
 KOMPLETT BOSTADSBEKRIVNING	 FÄRDIGT MARKNADSFÖRINGSPAKET	 FÖRMÅNLIGA FINANSIERINGSVILLKOR TACK VARE VÅRA BANKKONTAKTER
 GENOMGÅNG AV EVENTUELLA SKATTEKONSEKVENSER	 KOSTNADSFRI RÄDGIVNING FÖR BÅDE BOSTADSKÖP OCH FÖRSÄLJNING	 GENOMGÅNG AV FÖRSÄLJNINGENS ALLA STEG OCH VÅR MÄKLARTJÄNST

ADELSÖPROFILEN

Stintan

”Var ska slevan vara om inte i grytan?” Så svarar Stintan när jag frågar varför hon nästan alltid är med och hjälper till när det händer något på ön.

TEXT: BJÖRN RYDBERG FOTO: LASSE CARLSSON

Hon är naturligtvis med i Hembygdslagets styrelse. På Hembygdsdagarna sköter Stintan lotteriet. Och hon fixar alltid kaffe och hembakt på föreningens möten. På Midsommarafton finns hon i ett av stånden på Festplatsen. Och på Midsommardagen hjälper hon till vid fotbollsmatchen. Vid Magnus Ladulåsloppet är hon funktionär och hon brukar också hjälpa till vid Valborgsfirandet. Och vid andra arrangemang, till exempel teaterföreställningar på ön har hon också ställt upp. Massor av loppisar har hon varit med och ordnat.

Varför gör du allt det här?

– Jo för att jag tycker att det är kul när det händer något och för att jag gillar människor. På Adelsö händer det grejer, tack vare alla eldsjälar.

Stintan har också andra strängar på sin lyra. Hon målar tavlor och var med på konstutställningen i Smedjan i somras. Men framför allt älskar hon att dansa. Hon och sambon Nisse har gått på square dans en gång i veckan. Det är underbart med karlar som kan dansa, säger hon.

Stintan har ett starkt socialt engagemang. Hon drar sig inte för att hjälpa människor som har det svårt på olika sätt. Och hon är en väldigt varm djurvän. Det här är en röd tråd i hennes yrkesliv och i hennes liv i stort. Samtidigt har hon skinn på näsan och är inte rädd att säga sitt hjärtas mening om sånt hon inte gillar. Många undrar varför hon kallas Stintan. Det beror på att hennes bror Stefan inte kunde uttala hennes namn, Christina.

CHRISTINA THORSDOTTER QVIBERG
alias **STINTAN**

ÅLDER... 74 ÅR

BOR... GULA VILLAN BREDVID GAMLA SKOLAN, STENBY GÅRD

FAMILJ... SAMBO MED NISSE VERNERSSON, DOTTER KARIN (1969 – 2008),

Barnbarn... JULIUS 21 ÅR

Hund... DIZCO.

Katter... FJUNET OCH JANS TVÅ KANINER

»Stintan kom till Adelsö med sin familj i mars 1950 då hon var sex år.«

Stintan kom till Adelsö med sin familj i mars 1950 då hon var sex år. Familjen kom från en liten gård utanför Nyköping. Fadern Thor hade då köpt Stenby gård. De hade 40 mjölkkor de första åren.

Hon tycker att hon hade en harmonisk uppväxt. Som barn kunde hon och kamraterna hoppa runt i höet och i halmstacken och klättra högt på bjälkarna i vagnslidret. Det var nog ganska farligt, men ingen var så orolig även om barnen fick skäll ibland. En spännande lek var ”dra plånbok”. Stintan berättar att de la ut en plånbok i ett snöre som man drog in när någon skulle plocka upp den.

Det hände mycket annat roligt. Vid midsommar var det traktortåg runt ön som hämtade folk till Festplatsen. Ett speciellt minne är när det var fest på Gösta på Björköns färja som körde runt ön. Och det var ofta bio i Hembygdsgården.

På somrarna fick barnen hjälpa till i jordbruket. Vi plockade potatis, vit drottning, tillsammans med pilsnergubbarna. Det var kul tyckte Stintan. Gubbarna kom ut från stan när de hade vittring på potatisplockningen. Vi fick köra mycket traktor, sladda, harva och vält.

Stintan började i Mälby småskola. Sedan blev det Stenby med magister Herdenberg. Stintan var rädd för honom. Han gick omkring och slog med pekpinnen och eleverna fick stå i skamvrån. Han kunde inte ett ord engelska och kunde förstås inte lära ut det heller. Och hon kommer med skräck ihåg läkaren som kom ut och gav barnen så fruktansvärt grova sprutor.

– Ett annat tråkigt skolminne var när jag på en examen skulle spela ”Den blomstertid nu kommer” på orgeln. Men jag var så nervös och svettig så att allt gick åt skogen. Herdenberg blev sur.

Sedan blev det realskola i Strängnäs. Och jag läste extra tyska för Monika Larsson (numera Hall) på Sörudden på somrarna. Och efter det var det Enskilda gymnasiet vid Tegnérlunden och realexamen. Därefter hamnade hon på Vakstanäs hushållsskola. Men det gillade hon inget vidare.

Stintans hästintresse grundades av ”Tösen”, den sista arbetshästen på gården, som fortfarande var i tjänst vid höbärgningen.

Enskede Ridskola hade en sommar sina hästar i Stenbys hagar. Då fick Stintan vara med och rida. Därefter fick hon arbeta hos Karl-Åke Hultberg nära Båstad. Han hade varit med i OS. En hårding mot hästarna. Sedan åkte hon till England sju månader till ett träningscenter för hästar utanför Oxford i England. Efter det kunde Stintan rida på riktigt. Men det hände ändå ibland att hästarna skenade.

Ett år jobbade hon på hundkliniken på Veterinärhögskolan, ”Stutis”. Där tog hon emot hundarna när de kom in. Där var roligt och där lärde hon sig väldigt mycket, ”Det var min grej!”

På 60-talet blev det träning av pappans travhästar.

– Vi hade en jättebra häst, Certus, som var bäst i Sverige ett tag. Han vann flera stora lopp.

Och mellan 1975 och 1985 hade Stenby ridhästar av olika storlekar och raser. Då fanns det fina ridvägar på ön.

På 60-talet var Stintan två vintrar på Teneriffa som hjälp till en rullstolsburen man. Han bodde i Kaggeholm. Han hade annonserat i tidningen. Mamma Eva följde med till anställningsintervjun.

– När det kom fram att jag var bra på att sköta hästar så sa han att då kan du sköta mig också.

På Teneriffa lärde jag känna Lena Gunnarsson som reseledare på Vingresor. Hon bor i gamla arbetarbostaden i Stenby. På somrarna fanns det jobb på konvalescenthemmet i Stenby och på AMS-anläggningen (nuvarande Adelsögården). Där var det en sträng husmor.

1975 började Stintan på Sättra och där blev hon kvar i 21 år. Hon arbetade som vårdare i en av villorna längst bort på Bygatan. Där bodde sju vuxna utvecklingsstörda män. En hel del var inte så gravt utvecklingsstörda. De var skadade av livet på annat sätt. Det var händelserika år och Stintan trivdes mycket bra med "sina gubbar". Stintan gillar att hjälpa och pyssla om andra. Hon kände det som sitt andra hem. Sättra lades ned 1997 och Stintans villa lades ner 1996. De flesta som bodde där trivdes anser hon. Och

många för illa när de tvingades flytta till sina hemkommuner där de aldrig hade varit.

Efter Sättra arbetade Stintan i hemtjänsten på Adelsö några år. Där trivdes hon också väldigt bra. Hon har även hjälpt gamla människor på frivillig väg. Hon gillar att ställa upp för dem som behöver hjälp.

1980 kom Nisse in i bilden. Han delar Stintans engagemang för allt som händer på ön. Han är med och hjälper till med många saker, inte minst med Adelsövallen. Stintan och Nisse hade får i 15 år. De hade 20 tackor och alla var personligheter. Och nu har de hund, två katter och två kaniner.

Mot slutet av intervjun blir Stintan lite jäktad. Vildkatten nere i ladan är hungrig. Och hon ska ner och servera middag... ■

Alvikens Personal

Städning Fönsterputs Måleri Trädgård

Vildsvinsstängsel

Ring Anne

0735 773 260

info@alvikenspersonal.se

LADY BALANCE

SILENCE GOOD LIFE MINDFUL CLARITY

Nya **LADY Balance** förenar vackra matta väggar och bra inomhusmiljö. Tillsammans med harmoniska kulörnyanser skapas en unik atmosfär som ger dig vackra rum där det är härligt att vara.

Med **LADY Täckgaranti** garanteras du också att färgen täcker det gamla underlaget på två strykningar.*

* Se ytterligare information om garantin i produktens tekniska datablad.

God smak förtjänar det bästa

VÄLKOMNA TILL COLORAMA EKERÖ TRÄKVISTA TORG

Vi har färg, tapeter, golv och mycket annat som försköner ert hem!

ÖPPET 7 DAGAR I VECKAN!

Vardagar **09.00–18.00**, lördagar och söndagar **10.00–14.00**

TRÄKVISTA TORG, 08-560 313 40 **HEMSIDA** WWW.COLORAMAEKERO.SE

VÄLKOMMEN TILL VIKINGALIV

Besök ett annorlunda vikingamuseum i Stockholm

Läs mer på vikingaliv.se

VIKINGALIV - RISTAT I STEN

Se Vikingalivs alldeles egna runsten, ristad av Kalle Runrystare.

KARIN – silversmeden på Flittenhof

Karin Eriksdotter är född på Adelsö och bor, med sin man Leif i ett litet stenhus med anor ända från 1600 talet: Flittenhof vid Ringvägen ovanför Pannrummet.

Hennes föräldrar, Irene och Erik Svensson, drev Stenby Trädgård ända fram till för några år sedan. Frukt och grönsaker från ön såldes i Årstahallarna. Idag är verksamheten nedlagd men det vackra, vita huset, den gamla fruktträdssallén och alla trädgårds- och betesmarker är välbevarade och kvar i familjens ägo. Karin har trädgården och landskapet i sitt väsen, hon känner ön så väl att hon tror sig kunna ta sig runt med förbundna ögon. Det lilla huset badar i rosor, här finns tiotals sorter, några är riktiga klenoder ärvda från tant Engla, som bodde på Flittenhof tills hon blivit mycket gammal. Det vill Karin också göra, hon har just återvänt hit från stora staden för att stanna.

Karin uttrycker ofta en stark och varm känsla för ön och människorna. Hon har gått i skolan i Mälby och Stenby, lekt indianer med byns alla ungar, hjälpt till i trädgårdsmästeriet och dansat på Festplatsen varenda helg. Men som för många unga på ön, så förde drömmen om ett annat liv henne till Stockholm. Hon började plugga, utbildade sig till sjuksköterska på Röda Korsets Högskola, började arbeta och trivdes så bra att hon gick vidare och blev chefsjuksköterska. Under merparten av sin karriär arbetade Karin på hematologiska vårdavdelningen på S:t Görans sjukhus. En givande men också påfrestande arbetsmiljö där Karin fick leda stora grupper av medarbetare. För att möta kraven vidareutbildade hon sig på Handels i ledarskap och management. Hon slutade för några år sedan när tuffa effektivitets- och sparkrav gjorde arbetet tyngre, stressigare och mindre tillfredsställande för den högpresterande Karin.

Karin Eriksdotter, silversmed i Flittenhof.

FOTO: IRENA LUNDBERG

Äntligen kunde hon nu ägna sig åt det silversmede som i över 20 år har varit hennes verkliga passion. Utbildad i Stockholm, hos den kände guldsmeden Rolf Lindståhl, smidde Karin på sin fritid många eleganta och stilrena smycken i silver och ädelsten. En kort tid sålde hon dessa i en liten smidesbutik i Gamla Stan. I år blev Karin medlem i det nyöppnade galleriet Adelsö Smedja. Nu kunde hon äntligen exponera sina verk i rätt miljö - en unik 1700-tals smedja mitt i sin hembygd. Under sommaren kom så många lokala och långväga gäster och det blev förstås en framgång och även lite försäljning. En favorit i kollektionen är ett litet ”brustet” hjärta i massivt silver, ett karakteristiskt Karin-smycke.

Karin säger att hon bara ångrar en sak i livet, att inte från början har valt en konstnärskar-

riär, gått på Konstfack och på heltid suttit i sin lilla verkstad. Men det är nog många därute som är hemskt glada att ha fått möta den kompetenta och snälla sjuksystem under hennes gärning i sjukvården.

Leif Strandberg kom tidigt in i Karins liv. Även han har ett starkt band till ön. Hans bästa väns familj hyrde ett litet torp på ön och Leif var ofta med till Adelsö på somrarna. Karin och Leffe blev ungdomsvänner, åkte ofta skidor med samma gäng i fjällen och hade

roligt tillsammans. Mycket senare, först för sju år sen, blev de par på riktigt. Leif är ventilationstekniker till yrket och en passionerad musikälskare. Han är engagerad i det lokala utvecklingsarbetet, stöttar svågern Torbjörn

»Favorit i kollektionen är ett litet "brustet" hjärta.«

Svensson vid event i Pannrummet och har en given roll i de mysiga vinylaftnarna. Leifs döttrar, Klara som arbetar som socionom och Saga, som vill bli musiker, är Karins bästisar. Det är också Feisal, familjens stora, snälla hund som hälsar glatt när du passerar Flitenhof. Karins dröm och nästa projekt är att bygga sig en egen liten verkstad, bygglovet är sökt och materialet samlat. I vår kan du kanske titta in i den nya verkstan eller besöka Adelsö Smedja och bli inspirerad av dessa två härliga personligheter och deras känsla för musik, gamla rosor och hantverk på ön. ■

Irena Lundberg

KOPPARSTÖLD

En fredag i slutet på juli skede en stor kopparstöld från Vattenfalls upplag mitt emot Smedjan i Stenby. Ett ton koppar till ett värde av 21 000 kronor stals. Två skåpbilar och ett antal misstänkta tjuvar sågs i anslutning till brottplatsen. Flera Adelsöbor försökte göra ett envarsgripande vid färjan av ett par av personerna i den ena bilen och ringde polisen. Den andra bilen hade då

redan tagit sig över till Munsö och slunkit ur greppet. När Polisen kom till Sjöängen kunde de inte konstatera något brott och släppte de misstänkta.

– De Adelsöbor som ingrep gjorde helt rätt. Även om ingen blev gripen så leder Adelsöbornas handlande till att de här tjuvarna inte återkommer, säger Ove Losefsky, som bor i Sättra och som också är polis till yrket. ■

RadioViking
FM 101,4 MHz

Din egen radiostation med de lokala nyheterna och den bästa musiken
Även på nätet - www.radioviking.se

ETablerad 1949 **MÄLARÖARNAS**
nyheter

100%
Mälaröarna

Vi håller koll på Mälaröarna åt dig!
Nu även i etern!

Torsdagar kl 17-19
Radio Viking 101,4

Ditt lokala radioprogram
GOD KVÄLL
Mälaröarna

MÄLARÖARNAS NYHETER
– gjord för mälaröbor, av mälaröbor, på Mälaröarna!

Konstnären Björn Sikehag ställde ut tavlor 5 augusti. FOTO: OVE WESTERBERG

ÖVER FÖRVÄNTAN!

Med de två orden sammanfattar Anita Björk erfarenheterna av första sommaren som en av sex eldsjälarna som drivit Galleri Smedja på Adelsö.

Över förväntan som en sammanfattning av satsningen på galleriverksamhet på en Mälarö fem mil från city, och med färjetrafik varje halvtimme, kan låta som försiktigt positiv ton. Reda fakta talar ett annat språk. I snitt hundra besökare lockades till den gamla smedjan varje lördag hela sommaren. De möttes av handplockat konst i en mångfald tekniker, kaffe och liten kaka.

– Ove Westerberg, en annan av eldsjälarna (reds.anm.) var tydlig med från början, att det skulle kännas bra att hänga här. Och då behövs det lite enkelt fika, berättar Anita.

Och det har det gjort. Känns bra. Många har återkommit lördag efter lördag, tittat runt, tagit en kopp och slagit sig i slang med andra besökare. Måndagen den 16 oktober, när dessa

rader skrivs, följer mer än 600 personer galleriet via Facebook. Galleriverksamheten med sin byggnadsvårdsavdelning har även kommit grannen Gammalt & Nytt till godo. Försäljningen där har ökat och sortimentet kunnat breddas.

Lördagen den 12 augusti arrangerade galleriet konst- och hantverksmarknad med levande musik parallellt med Gammalt & Nytt bakkulkeloppis. Ett tjugotal konstnärer och konsthantverkare med så spridda tekniker som måleri, trä och textil, keramik, betong, silikon, foto, silversmide och papper lockade mer än fem hundra besökare från stora delar av Mälarområdet till evenemanget.

– Galet mycket, kommenterar Anita. Och många är det som har konstaterat att våra

Fika på konst- och hantverksmarknaden 12 augusti med 500 besökare. FOTO: OVE WESTERBERG

utställningar håller hög kvalitet. ”Inte visste vi att det fanns så många duktiga konstnärer på Adelsö med omnejd”, säger de.

Nästa happening infaller första advent, 2 december, kl. 12-16. Då blir det julmarknad, med olika hantverkare och ett stort utbud av julklappar att botanisera bland. Gammalt & Nytt håller öppet liksom Hovgården med hantverk och julgransförsäljning. Adelsö butik har provsmakning av sin egentillverkade julmat i butiken.

– Vi tänker så här, att man inte ska vara rädd för att göra fler saker samtidigt. Ju mer som händer på ön, desto fler lockas att komma, avslutar Anita Björk. ■

Lotta Persson

FAKTA

Gallerigruppen består av följande

personer: Anita Björk, Staffan Eriksson, Irena och Kent Lundberg, Ingela och Ove Westerberg samt Karin Eriksdotter.

2018 öppnar Galleri Smedja den 19 maj

Intresserad av att ställa ut?

Skicka ett mejl till:

kontakt@adelsosmedja.se

www.adelsosmedja.se

facebook.com/adelsosmedjastenby

**Ska du renovera,
bygga nytt eller
bygga till?**

VI ERBJUDER:

**Kontrollansvariga
Projektledare
Besiktningsmän**

SE MER PÅ:

www.effcentic.se

**Och tveka inte att
höra av dig!**

**info@effcentic.se
0708-883 200**

George Johansson och Marie Sundberg från Sättra sålde Mulle Meck-böcker, som de skapat.

FOTO: OVE WESTERBERG

BAKLUCKELOPPISEN SLOG REKORD

Årets Bakluckeloppis på "Butik Gammalt & Nytt" den 12 augusti slog rekord. Närmare 20 säljare, kanonväder och mycket folk.

– Vi är mycket nöjda med den gångna säsongen inte minst genom att "Smedjan" öppnade intill oss som gjort att vi dragit kunder/ besökare till varandra, säger Ove Wallin på "Gammalt & Nytt". ■

KYRKOVALET

Två Adelsöbor invalda

Eva Aaxe och Peter Östergren från Adelsö blev invalda i kyrkofullmäktige för Ekerö Pastorat (Ekerö, Munsö och Adelsö). De representerar nomineringsgruppen "Kyrkans Bästa". Kyrkofullmäktige i pastoratet har 25 ledamöter. Valdeltaganden på Adelsö var högt: 27,5 procent. Det kan jämföras med 25,3 procent i hela pastoratet och 19,1 procent i hela landet. ■

Adelsö kyrka. FOTO: RAKEL GRAFISK FORM

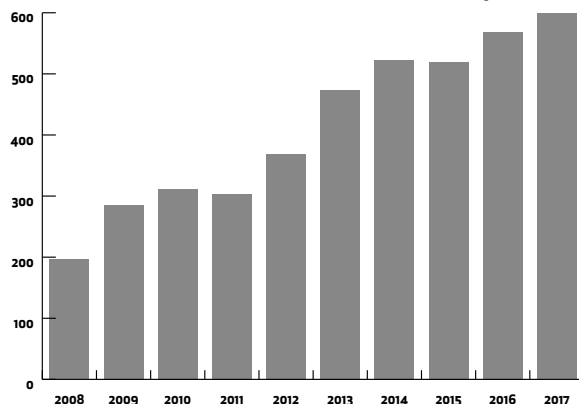
VÄRNA ADELSÖ VÄXER

Medlemsantalet i Värna Adelsö växer för varje år. Det är ett tecken på att Adelsöborna uppskattar föreningens arbete. I år har vi återigen slagit medlemsrekord. 1 oktober 2017 hade föreningen 599 medlemmar.

Inbetalning av medlemsavgift, efter utdelning av höstnumret av Adelsönytt, registreras som medlem för 2018. ■

Mats Lundgren

Antalet medlemmar i Värna Adelsö 2008 – 2017.

Årets julfika ombord på Tora

Den 19 december mellan 05:00 och 09:00 bjuder vi på kaffe, saft, the och lussebulle. Passa på att komma ut ur fordonen och träffa oss och ställa frågor och träffa våra befälhavare.

Här kommer några tips som underlättar både för er och oss ombord på färjan. Vid beställning av kallelseturer, ring 5 minuter innan turen.

Var beredd!

Var beredd att köra ombord på färjan så snart den har lagt till. Fordon släpps ombord i turordning, följ personalens anvisningar. Bussar har företräde.

Trafikljuset visar vägen

Följ trafikljussignalerna som visar vilken fil du ska stå i ombord. Signalerna styrs av personalen.

Var uppmärksam!

Tala inte i mobiltelefon vid ombordkörning.

Tyngre fordon i mitten

Tyngre fordon placeras i mittfilerna. De sista personbilarna i ytterfilerna lastas sist för att inte blockera för ombordkörning av större fordon.

Stå nära!

Kör ända fram till grindarna eller nära framförvarande fordon. Då ryms fler bilar på däck.

Stäng motorn och släck lyset i väntan på ombordkörning

Bilen bakom och dom boende längs kön till färjan är tacksamma för det. Slå av helljuset på kvällstid. Det bländar färjans kapten och försvårar angöring. När du parkerat ombord, släck alla ljus på bilen, stäng av motorn och dra åt handbromsen.

Håll bilrutorna fria från is

Många gående rör sig runt färjan. De är svåra att se med dåligt skrapade rutor. Vi är även tacksamma om ni sopar av snön från bilarna på land i stället för på färjan.

Vi på Adelsöleden tackar för trevligt samarbete under året och hoppas på en smidig vinter.

Kundtjänst 0771-65 65 65

www.trafikverket.se/adelsolen

Området runt färjan 1958.

Samma område 2012.

Adelsö förr och nu

Mycket har förändrats på Adelsö de senaste 50 åren.

Vi har tagit hjälp av ett flygfoto över Adelsö från 1958 taget från 4600 meters höjd. Dåtidens teknik och den höga höjden gör det svårt att se detaljer, men man kan se vägar, byggnader, bryggor etc. Vi kommer i en bildserie med start i detta nummer i detalj titta närmare på de områden som förändrats mest. Som jämförelse visar vi ett flygfoto från 2012 över samma område.

Det område som förändrats mest är området Lilla Stenby och Marielund norr om färjeläget.

De stora förändringarna startade i början av 1970-talet och fortsätter än idag.

– Lilla Stenby väg eller Färjebacken, som den kallas i dagligt tal, hade 1958 ett hus. Idag fullt bebyggt på båda sidor.

– Marielundsvägens norra del var helt obebyggd, på södra sidan bara ett fåtal hus. Idag fullt bebyggt på bägge sidor.

– Brukskogsvägen och Bruksvägen fanns inte alls. Idag ett villaområde med cirka 20 villor.

– Väster om Adelsö Ringväg var det skogsområde, idag en pizzeria och sex parhus. Det finns långtgående planer att utöka detta bostadsområde (se sidan 48).

Förändringens vind blåser ständigt, mer om detta i nästa nummer. ■

Mats Lundgren

30 % rabatt progressiva glas

Passa på!

Vi är specialister på progressiva glasögon!

30 % rabatt på progressiva glas

Alltid med Din Syns nöjdhetsgaranti!

VÄRDECHECK synundersökning

50 % RABATT (ordinarie pris 350:-)

BOKA REDAN IDAG!

Boka en tid hos våra legitimerade optiker redan idag. Inget köpvärd. Gäller för glasögon (ej linser, inbyggnad etc.). Erbjudandet gäller t.o.m. 2017-12-16. Min bokade tid: _____ kl. _____ Datum: _____/_____/_____. Butik: _____

Erbjudandet 30 % på progressiva glas gäller vid köp av ett komplett par glasögon med Hoyas senaste glas inkl. bästa behandling. (Värde upp till 3972:-). Kan ej kombineras med andra erbjudanden. Gäller t.o.m 2017-12-16.

Vi bjuder alltid på kaffe!

Ekerö Optik

08-560 313 10 | Ekerö centrum | Snett emot Systembolaget
Måndag-fredag 10.00-18.30. Lördag 10.00-15.00

RESTAURANT SÄRIMNER

Vildsvinsgille på Björkö/Birka.

FOTO: MALIN RICKARSDOTTER AHLIN

Restaurant Särimer på Björkö har drivits på olika sätt under åren. Sommaren 2017 startades ett samarbete mellan Strömma och

Martin Erikson som på alla sätt överträffade förväntningarna. Martin bidrog med att ordna fantastisk atmosfär genom inredning och möbler. Tillsammans med Strömmas Veronica Björkman skapades en historisk meny som passade moderna gäster. Det allra populäraste var vildsvinsgillena då hovjägaren Peter Vilidu helgrillade vildsvin. Dessa serverades med en härlig tillbehörsbuffé och gästerna underhölls med levande musik. Affischerna var så populära att de plockades ned från anslagstavlor på Adelsö! Birka öppnar för säsongen 28 april 2018. ■

Malin Rickardsdotter Ahlin

Vi odlar vår potatis här hemma på Adelsö!

Marken vi odlar på är klassisk odlingsmark som har försett såväl öbor som stockholmare med potatis och grönsaker i flera hundra år.

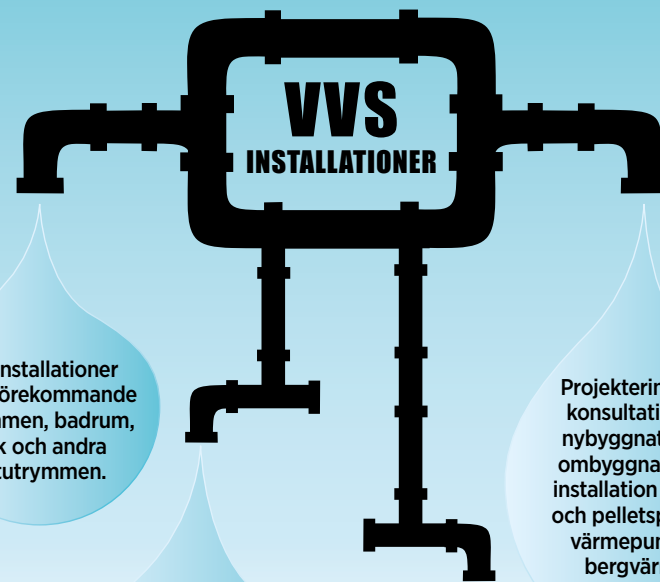
Vår potatis är odlad småskaligt med traditionella metoder där mycket görs för hand. Den är gödslad med ekologisk gödning och är inte besprutad, konstbevattad eller behandlad med kemiska bekämpningsmedel.

ADELSÖPOTATIS

~ www.adelsöpotatis.se ~

» Även i år kommer all vår potatis säljas via Adelsö Butik «

ALSNÖ RÖR AB

Rörinstallationer i alla förekommande utrymmen, badrum, kök och andra våtutrymmen.

Projektering och konsultation av nybyggnationer, ombyggnationer, installation av ved och pelletspannor, värmepumpar, bergvärme, luft och vatten.

Konverteringar till vattenburet värmesystem, renovering och byte av avloppssystem, reparationer och service av installationer av vatten- och djupvattenpumpar.

Installation av pumpstationer, köldbärarsystem för kylsystem, installation av enskilda avloppssystem, grävning med minigrävare tex vatten, avlopp och el över tomt.

Auktoriserat
VVS-företag

Mälbyvägen 18, 178 92 ADELSÖ, alsno@telia.com
Anders Johansson, 070-565 15 10, 070-595 90 56

Lola Adolfsson bjuder på saft vid Värna Adelsöns kontrollstation i Tofta. FOTO: LASSE CARLSSON

ÅRET OCH ÖN RUNT MED

Adelsö Evenemang

Adelsö Evenemangs största satsning under året var veteranloppet "Adelsö Runt" lördagen 1 juli.

För tredje året i rad slogs deltagarrekor, hela 170 fordon; gamla bilar, traktorer, mopeder och motorcyklar. Det kom även några gamla cyklar, lite utanför tävlingen. Det ingick också en tävling", Poker Run". Vid var och en av loppets fem stationer på ön fick man dra ett spelkort. Vinnaren var den som hade den högsta pokerhanden. Alla fick pris, Förstapristagaren vann verktyg värda 5500 kronor.

Och på kvällen efteråt var det dans till Sandbergs orkester på Festplatsen. 160 personer var med.

Adelsö Evenemang (AE) har som vanligt genomfört eller varit inblandade i en massa

olika aktiviteter på ön. Allt för att det ska vara trevligt för Adelsöborna. Här är ett axplock om vad man gjort och vad som planeras:

- AE deltog med en station på Vandringsdagen i maj och bjöd på Adelsödelikatesser.
- Lördagen den 2 september var det pub/danskväll i Pannrummet.
- Vid kyrkovalet den 17 september bjöd AE på korv med bröd vid Hembygdsgården.
- Det har varit pokerkvällar på onsdagar.
- Lördagen den 2 december är det julmarknad i Hembygdsgården och Uppgården.
- Fredagen den 8 december klockan 18 och

lördagen den 9 december klockan 14 är det julbord i Pannrummet. Ett samarbete med Adelsö Butik.

■ Annandag Jul blir det pingis Hembygdsgården.

■ Lördagen den 6 januari är det julgransplundring i Hembygdsgården. Dans, lekar och fiskdamm med mera.

Planerna för våren är inte klara. Men det blir en skidresa till Romme och medverkan på Vandringsdagen i maj. Pokerkvällarna fortsätter under ledning av Sven Törvall på onsdagar i Sättra. Sen blir det årsmöte i vår. Då blir det utdelning av stipendier till den eller dem som gjort något bra för Adelsö.

– Det blir med all säkerhet fler aktiviteter som inte är spikade än, säger ordföranden Urban Hasselström.

Moses Björk och Helena Puaschitz beundrar en vacker lättviktare. FOTO: LASSE CARLSSON

– Det är jätteroligt att jobba ihop i vår förening där alla ställer upp på sin fritid. Vi ser fram emot ett nytt spännande verksamhetsår med ännu fler deltagare, säger Ubbe stolt. ■

Irena Lundberg

**Närproducerat
för alla smaker!**

Adelsö Ägg www.adelsoagg.se

Snart byggstart i Lillängen?

Byggstarten av de nya lägenheterna i Lillängen vid Slagarvägen närmar sig.

Peter Östergren(KD), som är vice ordförande i Ekerö Bostäder, berättar att Astel, ett estniskt byggföretag, är upphandlat för att bygga husen. Så fort bygglovet blir klart inleds byggarbetena. Detta beräknas ske kring nyår. Byggtiden beräknas till ett år. Just nu pågår bygglovsprövning vilket kan medföra att antalet lägenheter, antal hus samt placering kan justeras för att passa in i detaljplanen. Hyran för en trea beräknas till preliminärt cirka 9 000 kronor per månad.

FAKTA

Det planeras för 34 lägenheter.

Preliminärt fördelas de enligt följande:

8 "1,5-or" (50kvm)

18 tvåor (59 kvm)

8 treor (65 kvm)

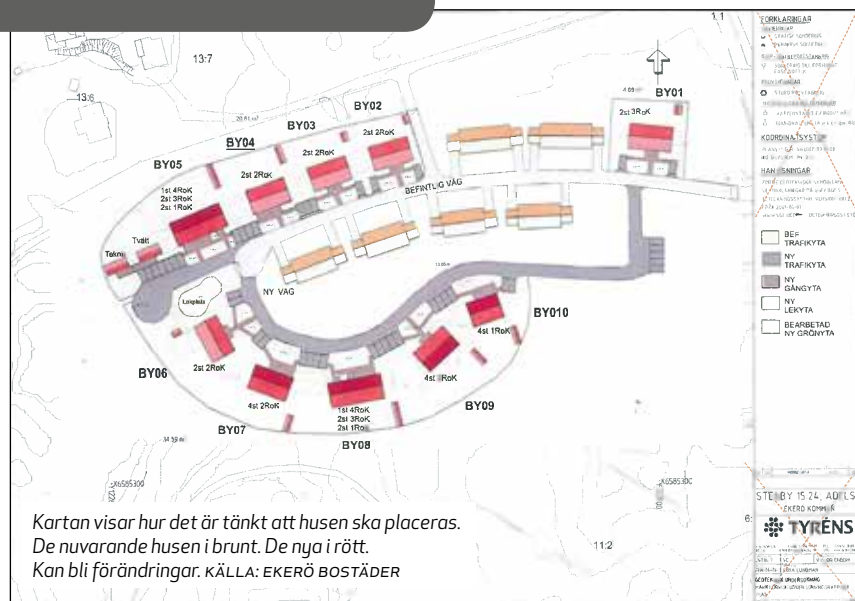
Kartan visar var husen planeras att byggas, en placering som dock kan komma att justeras. 7 av husen kan komma att ha två våningar och 3 planeras att vara enplanshus. Hur husen kan komma att se ut framgår av skisserna. I bygglovsprövningen fastställs den slutliga utformningen.

Varför ska de här bostäderna byggas?

– Vi behöver bostäder på Adelsö och i hela kommunen. Dessutom måste kommunen enligt lag ordna boende för ett antal nyanlända, säger Peter Östergren.

Hur stor andel nyanlända blir det?

– Av det tillkommande antalet bostäder kommer 100 procent att gå till bostadskön och där

butiker och andra näringsidkare, att leva och verka på ön. Kul att Adelsö får bli en del av denna kraftfulla satsning på bostäder.

Adelsönytt har träffat tre representanter från styrelsen för Bostadsrättsföreningen Lillängen. De är mycket kritiska till de planerade bostäderna. Deras synpunkter kan sammanfattas så här:

fördelas enligt rådande regelverk innebärande att redan boende i Ekerö Bostäder, som är sökande i byteskön, väljer först. Därefter kommer kvoten, som är 40 procent till nyanlända, att fördelas på de frigjorda lägenheterna. Således kommer utfallet för Adelsö inte bli 40 procent nyanlända eftersom kvoten kommer att fördelas på de lägenheter som då frigörs i hela byteskön. Adelsös andel beror på hur utfallet blir från byteskön.

En del är oroliga över att det kan bli så många ensamkommande. Förstår du den oron?

– Vi vet ju inte riktigt idag vilket utfall vi får, det enda vi med säkerhet kan säga är ju att det inte blir 40 procent eftersom fördelningen sker efter att byteskön "tagit sitt". De nyanlända torde ju också utgöras av familjer, inte bara ensamkommande. Totalt sett blir det nog inte så många nyanlända. Jag är övertygad om att vi på Adelsö har goda förutsättningar att ta emot dem på ett bra sätt. Kanske kan vi samarbeta med pizzerian och andra näringsidkare, Kyrkan med flera som har intresse och lokaler för språksamtal och integration. Vi gläds därför över möjligheten för Adelsö att nu kraftfullt förbättra förutsättningarna för skola, dagis,

■ **Den planerade byggnationen strider mot den gällande detaljplanen. Den tillåter inte flerfamiljshus i två våningar. De hänvisar till ett yttrande från Stadsarkitektkontoret.**

■ **Det bör vara samma sorts markbostäder som de nuvarande husen med egen liten täppa. Med bostadsrätt.**

■ **Det bör vara olika storlekar av lägenheter så att familjer kan bo där, enligt gällande detaljplan.**

Vad gäller stadsarkitektkontorets synpunkter på byggnationen säger Peter Östergren:

– Vi kommer att anpassa byggplanerna efter detaljplanen. Det arbetet pågår.

Peter Östergren menar att det råder enighet om att det ska vara lägenheter av olika storlekar så att även familjer kan bo där. Det är viktigt att byggnationen anpassas så att den smälter in i miljön. Men husens utformning är också en kostnadsfråga. Det gäller att bygga så att hyrorna inte blir för höga. Det är i första hand hyresbostäder som nu behövs. Vi bygger inte bostadsrätter. ■

Björn Rydberg

Kampen mot vildsvinsplågan fortsätter

Värna Adelsö har intensifierat arbetet för att minska antalet vildsvin på ön.

Den arbetsgrupp som

bildats gick först igenom hur lagstiftningen fungerar. Det är komplext och många parter är inblandade: Jordägarna, LRF, Jägarförbundet och Länsstyrelsen med flera. Men även vår riksdag är betydelsefull. Det som sker där påverkar oss direkt. Skulle exempelvis ett förbud mot matning bli verklighet, kommer antalet vildsvin minska hos oss.

Vi tog kontakt med riksdagsman Magnus Oscarsson (KD). Han är mycket bekymrad över hur det ser ut och vill verkligen försöka göra något åt det. Vi bjöd in honom till ett möte på ön som bevakades av Mälardöarnas Nyheter.

VÅRT BUDSKAP VAR:

- Alla inblandade måste inse att den ökande vildsvinsstammen är ett stort problem.
- Matningen av vildsvin måste upphöra.
- Markägarna måste jaga vildsvinen effektivt och långsiktigt.
- Mälardöarnas jägare behöver gå samman för en effektiv jakt.
- Kommunen behöver ta ett större ansvar.

Mötet gick bra. Magnus Oscarsson berättade att han jobbar för att det ska läggas fram nya förslag i riksdagen för att begränsa vildsvinsstammen. Men han sa också att stora markägare inte vill begränsa antalet vildsvin. De tjänar stora pengar på jakten och motsätter

Kartan visar Mats Collbergs höstveteskörd i Gredby, Lundkulla och Hallsta 2017. På gröna rutorna var skörden cirka 7000 kg per hektar. På de gula och orange rutorna var skörden något lägre. Men på de röda rutorna var skörden kraftigt minskad (1.500-2.700 kg per hektar) på grund av vildsvinsskador. Uppskattningsvis blev skörden 25-30 procent lägre på grund av vildsvinen. Kartan har tagits fram genom en dator på skördetröskan i höstas. KÄLLA: MATS COLLBERG

sig varje form av begränsning i matning och förhindrar en effektiv jakt.

Mats Collberg, bonde på ön, visade digitala fakta som han tagit fram (Se kartbilden!). De visade hur mycket av hans åkrar som förstörts av vildsvinen. Det var bedrövt att se. Mats var tydlig med att det behöver hända någonting nu.

Mötet avslutades med att titta på en av de matningsstationer där det vräks ut mat, trots att det finns gott om mat i skogen. Riksdagsmannen blev bedrövad över synen, men inte förvånad.

Vi jobbar nu vidare för att påverka utvecklingen på ett bra sätt!

Men det händer fler positiva saker också. Markägarna Mats och Pernilla Karlsson i Skogstorp har tagit initiativ för att minska antalet vildsvin. De har engagerat lokala jägare som i över två månader systematiskt skjutit vildsvin på deras marker. En mängd djur har skjutits bara på den tiden! Det gagnar alla på ön! ■

Anders Gustafsson

Adelsö
Julmarknad
Hembygdsgården och
Uppgården
Lördagen 2 december
kl 11:00 - 16:00

<i>Hembygdsgården</i>	<i>Uppgården</i>
<i>Hantverk</i>	<i>Gofika</i>
<i>Lotterier</i>	<i>Blommor</i>
<i>Varm korv</i>	<i>Glögg m.m</i>
<i>Fårskinn</i>	<i>Tomtegröt</i>
<i>Godisgubben</i>	<i>med skinksmörgås</i>
<i>Tomten tar</i>	
<i>emot önskelistor</i>	
<i>från barnen</i>	

Samarrangemang mellan
Adelsö Evenemang och Café Hovgården

SPORTEN

Rapport från AIF

Innebandy laget. FOTO: AIF

INNEBANDY

Adelsö IF Innebandy gör den här säsongen sin sjätte säsong i seriespel. Och precis som tidigare säsonger ligger utmaningen framförallt i att få ihop ett slagkraftigt lag till matcherna med en tunn trupp. 15 utespelare och två målvakter är vi i skrivande stund och då ytterligare några är med och tränar så är det precis som förra säsongen god kvalitet på träningarna. Men på matcherna har det varit svårare. De tre första omgångarna har vi haft minst sex spelare borta varje match på grund av skador och sjukdomar. Att vi inte kunnat ställa upp med fullt lag har naturligtvis färgat resultaten. I två av matcherna har vi spelat jämt med motståndarna så länge vi orkat men sedan fått se oss slagna då orken börjat tryta. I den tredje var motståndet för bra, så där var det för tufft även då vi hade energi kvar. Det positiva är att AIF Innebandy fortfarande är ett väldigt positivt och trevligt gäng. Alla gör i alla lägen allt vad de kan och kämpar hårt trots svåra odds.

Förhoppningen är att den goda inställningen belönas med lite tur vad gäller skador och sjukdomar så vi får en ärlig chans att visa vad vi kan. ■

Anders Rosenquist af Åkershult

NYTT GOLV OCH NYA MASKINER I GYMNET

Under 2017 har gymmet fått ett nytt fint golv av ekparkett som stabiliserar mer och är skönt att gå på. Och det har under de senaste åren tillkommit nya maskiner. Där finns nu totalt cirka 15 maskiner för träning av hela kroppen. Så nu är gymmet så gott som färdigt. Lokalen är öppen mellan klockan 06–23 alla dagar. Gymmet finns i det röda huset till höger om klubbhuset på AdelsövalLEN.

Ingrid Weslien berättar att intresset för gymmet fortsätter att öka. Från sommaren har det ökat mer, och i september var det 155 träningstillfällen på gymmet. Ett 50-tal olika personer tränar kontinuerligt.

Att träna helt kalenderår på gymmet kostar 600 kronor, och halvt kalenderår 300 kronor. Man ska också vara medlem i AIF. Om du är intresserad av att träna på gymmet så hör av dig till Ingrid Weslien (0708-88 35 59). ■

LÖPTRÄNING

AIF:s löpargrupp är en tapper skara som träffas varje söndag klockan 14 (klockan 15 på den ljusa årstiden). Träningen är gratis. Alla är välkomna, från promenerare till elit. Man samlas klockan 15 på parkeringen vid AdelsövalLEN.

Löpträningen på söndagar är ett bra tillfälle att ta sig ut och springa i sällskap med andra. Inför Ladulåsloppet satsar man lite extra för att häva in nya löpsugna löpare. ■

AEROBIC

Aerobic är det på torsdagar klockan 19 – 20 i Hembydsgården. Sista träningen för i år är den 7 december. Och nästa år drar man igång torsdagen den 18 januari. Mona Wikborg leder träningen. Det kostar 50 kronor per gång eller 400 kronor för 10 gånger. Man behöver inte anmäla sig. Det är bara att komma. ■

TISDAGSGRUPPEN...

är ett gäng gentlemän som samlas varje tisdagsförmiddag nere vid AdelsövalLEN. De sköter underhållet av fotbollsplan och alla anläggningar inklusive Festplatsen och badet. De klipper gräs, snickrar och fixar med det mesta. Det är en allmän uppfattning att utan Tisdagsgruppen stannar AIF. Som belöning för slitet fikar de tillsammans och har nog lite trevligt också. ■

HEMSIDA

På Adelsö Idrottsförenings(AIF)

hemsida finns mer information:

www.adelsoif.se

NY SKRIFT OM MÄLBY SKOLA!

Klassrummet i Mälby skola 1961. Lärarinnan hette Anna i förnamn. Är det någon som vet vad hon hette i efternamn?. FOTO: KLASSFOTOT LÅNAT AV GUNILLA BJÄLKEGREN

De flesta äldre Adelsöbor har gått i Mälby skola; det stora vita huset på höger sida vid vägen mot Alviken och Skogstorp. Här var det småskola, för klasserna 1-2 i drygt 50 år. Skolan öppnades 1911 och stängdes 1963. Ewa Dahlström som nu bor i huset har skrivit en skrift om skolan. Här berättas om hur skolan byggdes och alla lärare. Och det finns information om alla elever genom åren. Det var hårdare tag förr även i denna skola. Eleverna kunde få ett hårt rapp med linjalen. En pojke från Björkö gick genom isen på väg till skolan och kom för sent. Det blev skamvrån och kvarsittning.

Den här skriften är ett måste för alla som är intresserade av Adelsös nutidshistoria. Den ger oss också en glimt av skolornas allmänna utveckling i vårt land. ■

Skriften kostar 150 kronor och kan köpas av Ewa Dahlström.

Mail: ewadahlstrom@hotmail.com

Mobil: 070-339 41 54

NY FÄRJETUR 23.30?

Mycket talar för att det nästa år blir en ny färjetur 23.30 som Värna Adelsö kämpat för i flera år. Även Ove Wallin har nyligen varit i kontakt med Färjerederiet i frågan

– Men det är inte helt klart. Beslutet måste först godkännas av Trafikverket, avdelningen för Trafikmiljö, säger Per-Olof Eriksson, som är chef för Adelsöfärjan och två andra färjeleder.

En tur 23.30 är efterlängtat för alla som varit i stan på kvällen. Då skulle man slippa jakta ut till 23-färjan i mörkret. Nu är det alltså en hel timmes lucka till 24-färjan.

FULLA FÄRJOR

En del färjeturer är så fulla, att alla bilar inte kommer med, särskilt turen klockan 6 på morgonen. Det är besvärligt för dem som har tider att passa. Trafiken kan ha ökat. Värna Adelsö har bett att få titta på statistiken och frågat om det går att göra något åt problemet.

– Jo färjan är full vissa turer. Då kör vi extraturer. Och vi införde 20-minuterstrafik på morgonen för några år sedan. 6-turen på morgonen får vi ha lite bevakning på och se vad som kan göras om det blir för besvärligt, säger, säger Per-Olof Eriksson.

Han säger också att det är långtifrån alltid som 6-färjan är full. Per-Olof Eriksson ska titta närmare på statistiken som inte är hemlig och som Värna Adelsö gärna kan få ta del av. ■

FLER BUSSTURER

Det blir fler bussturer på linje 312 på morgonen och under dagen. Exakt hur det blir presenteras i den nya turlistan som kommer den 10 december. ■

VEM BLIR ÅRETS ADELSÖBO 2018?

Värna Adelsö utlyser nu priset för årets Adelsöbo 2018. Det ska vara en eller flera personer som gjort något betydelsefullt och positivt för vår ö under det senaste året, till exempel insatser för kulturen, miljön, företagandet, föreningslivet eller idrotten. Även insatser på andra områden kan bedömas.

Både bofasta och fritidsboende på ön kan nomineras. Vinnaren får ett stipendium på 5 000 kronor som delas ut på Värna Adelsös årsmöte på försommaren 2018. Priset kan eventuellt delas.

Nomineringar kan göras av alla på Adelsö. Nomineringen ska innehålla en motivering för den eller de kandidater som föreslås. Förslagen skickas till Värna Adelsös mejladress info@varnaadelsö.se. Nomineringarna ska ha inkommit senast den 1 maj 2018. Värna Adelsös styrelse är enväldig jury för beslut om stipendiet. ■

Tack!

TILL VÅRA ANNONSÖRER

Ett stort tack till annonsörerna i vår tidning. Tack vare annonsörerna kan det mesta av tryckningen betalas. Allt annat kring tidningen görs ideellt. Gynna gärna annonsörerna som gör det möjligt att ge ut Adelsönytt. ■

Om Värna Adelsö

Föreningen Värna Adelsö samlar både bofasta och fritidsboende.

Vårt syfte är att slå vakt om Adelsös kultur och natur samt att främja möjligheterna att bo och arbeta på ön. Sektionen Gröna Ön arbetar särskilt för en framtida utveckling som inte tär på människor, natur och vårt historiska arv.

Vi arbetar bland annat med följande frågor:

- Allemansrätten. Markägare ska till exempel inte kunna hindra människor att bada och ströva i naturen.
- Kulturlandskapet och strandskyddet ska värnas.
- Miljön i alla avseenden ska värnas.
- Nybyggen ska anpassas till befintlig byggnation och miljö och natur.
- Färjan ska alltid fungera, även när det är stränga vintrar. Mer trafik under sena kvällar.
- Vi vill slå vakt om busstrafiken.
- SL:s strafftaxa för Adelsöbor bör avskaffas.
- Vi värnar vår lanthandel.
- Vi arbetar för att Adelsö Butik ska bli postombud.
- Vi vill att vildsvinsstammen på ön minskas

VÄRNA ADELSÖ STYRELSE 2017-18

På årsmötet i juni valdes Lennart Rydberg till ny ordförande för Värna Adelsö. Han har varit med i styrelsen i många år. Han har ett hus i Lundkulla. Lennart efterträdde Staffan Eriksson, men han är kvar i styrelsen som ledamot. Ny ledamot blev Staffan Wohlin, Ellholmen. Irena Lundberg och Ingela Westerberg avgick. *Styrelsen har nu följande sammansättning:*

Ordförande

Lennart Rydberg, Lundkulla
Mob: 070-322 02 61
E-post: lennart.rg@gmail.com

Vice Ordförande

Jan Gertz, Gredby
Mob: 070-237 10 34
E-post: brijan999@gmail.com

Kassör

Mats Lundgren, Marielundsvägen
Mob: 070-730 32 03
E-post: matslu@telia.com

Ledamöter

Anita Björk, Sjövik, Lilla Stenby
Mob: 070-7434354
E-post: anitabjork2@gmail.com

Anders Ellström, Marielundsvägen
Mob: 073-904 59 45
E-post: anders_ellstrom@yahoo.com

Staffan Eriksson, Sjövik, Lilla Stenby
Mob: 070-727 70 27
E-post: staffanmobil72@gmail.com

Maria Skedinger, Hanmora
Mob: 073-807 19 75
E-post: mariaskedinger@gmail.com

Stefan Wählin, Ellholmen
Mob: 070-318 80 00
E-post: s.wahlin@hotmail.com

30 november, kl 18

Adelsö Hembygdsdag ordnar jultallrik med underhållning i Adelsö Hembygdsgård. Kostnad: medlem 150 kr, övriga 200 kr.

2 december

Julhandla Adelsö runt. Det finns stora möjligheter att hitta rätta julklappen och julmaten längs Adelsö ringväg den 2 december. Adelsö Smedja erbjuder konsthantverk i olika tekniker och en hel del annat kl 12-16. Gammalt & Nytt har mycket av det som namnet antyder kl 12-16. Julmarknad i Uppgården och Hembygdsgården där Café Hovgården erbjuder tomtelunch, blommor m.m. och Adelsö Evenemang hantverk, tomte och mycket mera kl 11-16. Adelsö Butik har kick-off för sin julmat med provsmakning och julmys kl 10-15. Toftabutiken har världspremiär med gott om heminredningsdetaljer kl 11-17.

3 december, kl 11

Högmässa, första advent i Adelsö kyrka. Kören Lena Stämmor under ledning av Helena Hansson. Adventskaffe i Adelsö Hembygdsdag efter gudstjänsten med Ann-Sofie Kamkar.

7 december, kl 12

Julgröt med underhållning i hembygdsgården, kostnad 50 kr. Adelsö-Munsö församling.

8 och 9 december

Det blir ett stort klassiskt jultbord i Pannrummet fredagen den 8 december klockan 18 och lördagen den 9 december klockan 14. Det är Adelsö butik, som står för maten, som till 100 procent kommer att vara tillagad i butiken på ön. Priset är 480 kronor exklusive dryck. Förbokning krävs. Förutom Adelsö Butik är Adelsö Evenemang och Pannrummet arrangörer.

9 december, kl 12-15

Adelsö Hembygdsdag ordnar tomteverkstad i Uppgården. Kom och tillverka dina julklappar, hårda som mjuka! Agneta Collberg håller ordning. Avgift: 50 kr/Ingen föranmälan.

9 december, kl 19

Birkakörens traditionsenliga julkonsert i Adelsö kyrka under ledning av Johan Wallnäs. Kollekten går till kören.

10 december, kl 19

Birkakören ger en andra föreställning av julkonserten.

12 december, kl 13

Flitiga Fingrar handarbete och gemenskap i Adelsö hembygdsdag, Gunnel Andersson 08-560 520 70. Adelsö-Munsö församling.

16 december, kl 17.30

Adelsö IF möter Ståket IF i innebandy div 5 i Mälaröhallen, Ekerö.

24 december, kl 11

Samling kring julkrubban i Adelsö kyrka. Präst: Mårten Mårtensson. Musiker: Anna Pihl Lindén.

25 december, kl 7

Julotta i Adelsö kyrka. Präst: Ann-Sofie Kamkar.

26 december, kl 13

Adelsö Evenemang, AIF och Kyrkan bjuder in till turneringen Annandagspingisen i hembygdsgården. Senaste anmälan är 12:45, turneringen är öppen för alla som vill spela pingis, naturligtvis är även alla som inte spelar också välkomna. Fika och tilltugg finns att köpa.

6 januari, Trettondag jul, kl 14

Julgransplundring i hembygdsgården arrangeras av Adelsö Evenemang och Kyrkan, som laddat med levande musik, tomte, godispåsar och fika.

23 januari, kl 13

Flitiga Fingrar handarbete och gemenskap i Adelsö hembygdsdag, Gunnel Andersson 08-560 520 70. Adelsö-Munsö församling.

**GLÖM INTE ATT
KOLLA PÅ ADELSÖS EGEN
EVENEMANGSPORTAL:**

www.adelso.se

där du hittar fler evenemang
när öns föreningar spikat fler
av sina program för 2018.